

[Justitsministeren]

ste år, om ændringer i internationale konventioner på transportrettens område.

Da det ikke er hensigten at ændre størrelsen af begrænsningsbeløbene, er lovforslaget af overvejende teknisk karakter. Vi har ment, at det i forslaget er nødvendigt at redegøre for de komplicerede transportretlige regler og ændringer i det internationale valutasystem. Lovforslaget og bemærkningerne hertil har derfor nødvendigvis fået et ret teknisk præg, som kan gøre det vanskeligt tilgængeligt, men jeg vil naturligvis være villig til under udvalgsbehandlingen at redegøre nærmere for forslagens indhold.

Med disse ord skal jeg anmode om en velvillig behandling af lovforslaget.

Justitsministeren (Nathalie Lind):

Hermed tillader jeg mig for det høje ting at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om værn for dyr. (Æglægningsbure).

(Lovforslag nr. L 58).

Lovforslaget indeholder en ændring af det gældende forbud mod anvendelse af æglægningsbure, idet forbudet erstattes med en ordning, hvorefter veterinærdirektoratet kan meddele tilladelse til anvendelsen af burene på nærmere vilkår, der fastsættes af justitsministeriet.

Det gældende forbud blev indført ved dyreværnsloven (lov nr. 256 af 27. maj 1950). Der er ikke efter loven mulighed for at dispensere fra forbudet.

Igennem de senere år har der været et betydeligt antal henvendelser til justitsministeriet og landbrugsministeriet fra landbrugets organisationer om ophævelse af forbudet. Baggrunden for henvendelserne har bl. a. været, at man i de øvrige fællesmarkedslande og i Sverige ikke har noget forbud mod anvendelse af æglægningsbure, og at anvendelse af æglægningsbure har klare fordele fremfor andre produktionsformer.

Det veterinære sundhedsråd, der virker som rådgivende organ for justitsministeriet i dyreværnsspørgsmål, gav i udtalelser af 20. april 1975 og 20. oktober 1976 udtryk for, at rådet ikke ud fra dyreværnsmæssige hensyn fandt tilstrækkelig begrundelse for at fastholde det eksisterende forbud. Rådet angav imidlertid samtidig en række vilkår, der af dyreværnsmæssige grunde måtte stilles til

hold af høns i æglægningsbure. Disse vilkår vedrørte navnlig areal pr. høne, burhøjde, truglængde pr. høne og lys- og ventileringsforholdene.

Herefter sendte justitsministeriet sagen til udtalelse hos en lang række myndigheder og organisationer.

Som følge af de meget forskelligartede holdninger, som kom til udtryk i svarene, fandt justitsministeriet det mest hensigtsmæssigt at lade spørgsmålet indgå i kommissoriet for den arbejdsgruppe, som ministeriet stod for at skulle nedsætte i foråret 1977 vedrørende intensive produktionssystemer i det praktiske landbrug. Arbejdsgruppen er sammensat således, at den foruden repræsentanter for de veterinære videnskaber har medlemmer fra såvel landbrugets organisationer som fra dyreværnsforeningerne.

Arbejdsgruppen afgav delbetænkning til justitsministeriet om intensive systemer for ægproduktion den 27. oktober 1977. Arbejdsgruppen konkluderer enstemmigt i delbetænkningen, at en samlet bedømmelse af de forhold, der er påvist i forbindelse med arbejdsgruppens undersøgelser og litteraturstudier, ikke giver tilstrækkelig begrundelse for principiel forkastelse af nogen af de tre produktionsformer for æglæggende høns (med dybstrøelse, med hældende netgulv eller med æglægningsbure), men derimod nok begrundelse for i henhold til dyreværnslovens grundprincip og i lyset af vor nuværende indsigt at rette opmærksomheden mod visse forhold ved bursystemers udformning og praksis, som bør tages op til ændring. Arbejdsgruppen indstiller, at der som forudsætning for en eventuel ophævelse af forbudet opstilles normer for en række forhold, der har forbindelse med bursystemernes indretning og anvendelse.

På denne baggrund indhentede justitsministeriet bl. a. en fornyet udtalelse fra det veterinære sundhedsråd, der i skrivelse af 27. april 1978 udtalte, at rådet fortsat ikke fandt tilstrækkelig begrundelse for at fastholde forbudet mod anvendelse af æglægningsbure, men at tilladelse forudsatte udarbejdelse af særlige betingelser. Rådet bemærkede yderligere, at der efter rådets vurdering var påvist et tilsvarende behov for regler om indretning og drift af buranlæg og iværksættelse af tilsyn i forbindelse med andre intensive systemer for ægproduktion, specielt netgulvsyste-

[Justitsministeren]

met. Rådet ønskede at understrege, at forskrifterne burde kunne ændres som resultat af de indhøstede erfaringer.

Regeringen har fuld forståelse for, at man her står over for et område, hvor der kan være divergerende meninger om, hvad hensynet til dyrebesskyttelsen kræver. På baggrund af de samstemmende udtalelser fra det veterinære sundhedsråd og den nævnte arbejdsgruppe har man imidlertid fundet det forsvarligt, at der åbnes adgang til at anvende æglægningsbure, når det sikres, at anvendelsen sker på forud fastsatte vilkår og i øvrigt under betryggende former. Samtidig har regeringen ment, at det vil være rimeligt at give justitsministeren en mulighed for at fastsætte regler også for andre produktionsformer. Med hensyn til vilkårene for tilladelsen er der ikke i delbetænkningen om æglægningsbure givet nærmere anvisninger. Som følge heraf finder justitsministeriet efter forhandling med landbrugsministeriet, at den tidligere nævnte udtalelse fra det veterinære sundhedsråd af 20. oktober 1976 indtil videre må være grundlaget for de regler, som ud fra dyreværnsmæssige hensyn bør gælde med hensyn til anvendelsen af æglægningsbure. På længere sigt må det anses som en mulighed, at de erfaringer, der vil blive høstet i forbindelse med anvendelse af æglægningsbure her i landet, og med det internationale arbejde, der foregår på området, vil kunne give anledning til ændringer med hensyn til vilkårene for anvendelse af æglægningsbure.

Med hensyn til den nærmere tilrettelæggelse af den foreslåede ordning henviser jeg til lovforslaget med tilhørende bemærkninger, idet jeg i øvrigt skal anbefale lovforslaget til det høje tings velvillige behandling.

Den første sag på dagsordenen var:

1) Spørgsmål til ministre:

1) Til udenrigsministeren af:

Steen Folke (VS):

»Vil ministeren sørge for, at Elsams indkøb af kul fra Sydafrika bringes til ophør med øjeblikkelig virkning?«

(Spm. nr. 116).

Skriftlig begrundelse.

Den 26. maj 1978 vedtog folketingsretten henvendelse til Elsams bestyrelse indeholdende en opfordring til Elsam til om muligt at indkøbe kul andetsteds end i Den sydafrikanske Republik.

Formanden for Elsams bestyrelse, Thorvald Jensen, havde tidligere (den 29. september 1977) til Politiken udtalt: Hvis vi f. eks. får en henstilling fra regeringen, er det klart, at vi standser kulindkøbene fra Sydafrika.

På den baggrund skrev daværende udenrigsminister K. B. Andersen den 8. juni til Elsam et brev, som overbragte den vedtagne opfordring.

Men i Socialistisk Dagblad for den 2. august 1978 er bestyrelsesformanden citeret for følgende udtalelse: Vi har bare taget brevet til efterretning og vil ikke gøre mere nu. Det kommer også an på, hvordan henstillingen lyder. Det er jo ikke noget forbud.

Man må medgive Thorvald Jensen, at henstillingen med dens »om muligt« er uhyre vattet udformet. Alligevel demonstrerer hans udtalelser en total foragt over for det, som må formodes at have været hensigten med folketingets vedtagelse.

Elsam har også i praksis demonstreret, at en mindre diplomatisk sprogbrug er nødvendig, hvis selskabet skal rette sig efter folketingets og regeringens anvisninger. I hvert fald så sent som i september 1978 har et stort skib udloset tusindvis af tons kul fra Sydafrika ved et af selskabets elværker.

Uanset at udenrigsministeren ikke selv stemte for vedtagelsen den 26. maj, må man gå ud fra, at den er en del af SV-regeringens politik. Da henstillingen til Elsam ydermere var en af de få (og små) konkrete foranstaltninger over for Sydafrika, som blev vedtaget, må det vel have en vis betydning, at henstillingen bliver fulgt. I modsat fald må man konstatere, at selv et halvoffentligt selskab som Elsam har mulighed for at holde folketinget for nar.

Steen Folke (VS):

Den 26. maj i år vedtog et flertal herinde under megen ståhej og presseomtale et forslag med overskriften: Boykot af økonomiske aktiviteter i Sydafrika. Det var nu falsk varetegnelse: vedtagelsen var milevidt fra at lægge op til økonomisk boykot af Sydafrika, desværre. Men den indeholdt 3 små konkrete

[Steen Folke]

skridt, nemlig hjemkaldelse af en eksportstipendiat fra Sydafrika, bortfald af eksportkreditgarantier i forbindelse med handel med Sydafrika og som det tredje en opfordring til Elsam til at købe kul andetsteds end i Sydafrika.

Men ifølge dagspressen lå der så sent som i september i år, altså 4 måneder efter forslagens vedtagelse, et kæmpeskib og udlossede 100.000 t sydafrikanske kul til Enstedværket, og Elsams bestyrelsesformand har ikke lagt skjul på, at man ikke tager det så tungt med folketingets vedtagelse.

Jeg er godt klar over, at udenrigsministeren ikke var blandt dem, der stemte for opfordringen til Elsam den 26. maj, men jeg må gå ud fra, at denne vedtagelse ikke desto mindre er en del af den nuværende SV-regerings politik; det kan udenrigsministeren måske bekræfte.

På den baggrund må det nu gores klart over for Elsam, at fortsatte kulindkøb i Sydafrika ikke kan tolereres. Mange danske virksomheder profiterer af apartheidsystemet, men hvis man ikke engang kan eller vil sørge for, at et halvoffentligt selskab som Elsam sørger for at indkøbe sine kul andetsteds, siger det en del om det officielle Danmarks dobbeltmoral over for det sydafrikanske apartheidregime.

Udenrigsministeren (Christophersen):

Som bekendt og som anført i hr. Steen Folkes skriftlige begrundelse for spørgsmålet opfordrede folketinget i sin beslutning i maj 1978 regeringen til at rette henvendelse til Elsam med en opfordring til om muligt at indkøbe kul andetsteds end i Sydafrika. Jeg kan her i dag sige, at denne folketingsbeslutning for længst er udført, idet den daværende udenrigsminister, hr. K. B. Andersen, allerede den 8. juni 1978 skrev et brev til Elsam med den henstilling, som folketinget ønskede. Derfor har regeringen opfyldt folketingsbeslutningen.

Jeg kan også sige til hr. Steen Folke i anledning af det, han sagde her under sin mundtlige begrundelse, at det naturligvis er en del af SV-regeringens politik at gennemføre den folketingsbeslutning, der blev truffet, men det er der ikke noget nyt i, for det blev sagt allerede under debatten om regeringens

tiltrædelseserklæring, hvor jeg fik stillet et tilsvarende spørgsmål.

Jeg kan tilføje, at regeringen ikke har modtaget noget svar fra Elsam på brevet af 8. juni 1978 – det var heller ikke nødvendigvis forudset, men det vil jeg dog nævne her – og derfor ved regeringen heller ikke, hvilke konsekvenser Elsam har draget eller vil drage af folketingets og regeringens opfordring.

Hvad angår de oplysninger, hr. Steen Folke nævner her og også har nævnt i sin skriftlige begrundelse, i pressen om nylige tilførsler af sydafrikanske kul til Elsam, kan jeg kun bemærke, at regeringen ikke er bekendt med, om Elsam har indgået en bindende aftale om køb af disse kul før eller efter, at regeringen har sendt folketingets og sin egen opfordring til Elsam til om muligt at indkøbe kul andetsteds end i Sydafrika.

Jeg vil til sidst understrege, at det, man vedtog i maj, netop var en opfordring til Elsam, ikke et forbud eller et påbud. Der er ikke i dansk lovgivning nogen hjemmel til at udstede et forbud eller påbud af denne art. Det var en opfordring, men naturligvis lægger regeringen vægt på, at denne opfordring så hurtigt som muligt nåede frem til Elsam.

Steen Folke (VS):

Jeg vidste jo godt, at regeringen havde skrevet et brev til Elsam, og det er da også vældig rart at vide. Det brev har Elsam altså derefter kunnet smide i papirkurven, og så var sagen altså for så vidt i orden, for regeringen havde gjort det, som folketinget havde bedt den om, og Elsam havde modtaget brevet og smidt det i papirkurven, og så kan man sige, den sag er ude af verden.

Jeg synes nu nok, at regeringen burde gøre en smule mere i denne sag, og ellers vil jeg gerne medvirke til, at folketinget kommer til at gøre noget mere.

Jeg vil spørge ministeren, om han virkelig synes, at det er tilfredsstillende, at Elsam åbenlyst ikke ser ud til at ville rette sig efter den opfordring, der kom herfra. Synes ministeren ikke, at der faktisk er noget, der tyder på, at Elsam holder folketinget en lille smule for nar? Jeg er godt klar over, at denne opfordring var udformet uhyre blødt: man skrev »om muligt kunne de indkøbe kul andre steder«, men trods alt synes jeg, man burde interessere sig en lille smule for, om de

[Steen Folke]

opfordringer, der kommer herfra, faktisk bliver fulgt.

Jeg vil gerne spørge ministeren, om han vil sørge for, at der kommer et svar på det brev, som man sendte Elsam, så man får en reaktion fra Elsams side om, hvorvidt man agter at følge denne opfordring eller ej, og får en redegørelse for, hvad der er selskabets indstilling i denne sag.

Jeg vil opfordre til, at man får en sådan redegørelse fremskaffet, og vil foreslå, at man f. eks. sørger for at tilstille folketingets udenrigsudvalg den, og så vil jeg meget gerne være med til at forfølge denne sag videre i udenrigsudvalget, for jeg mener bestemt ikke, at man kan lade det blive ved det, som det er for øjeblikket. Det er åbenlyst, at Elsam ser ud til at holde folketinget for nar, og det synes jeg ikke er acceptabelt, selv om der måske er nogle herinde, der synes, at man nu ikke skal gøre mere i denne sag.

Askjær Jørgensen (FP):

Jeg vil gerne stille et tillægsspørgsmål til udenrigsministeren i anledning af den problematik, hr. Steen Folke her rejser. Jeg forstår, at hr. Steen Folke ikke mener, man skal skaffe Danmark billig energi ved at få kullene, hvor de er billigst. På den baggrund vil jeg spørge udenrigsministeren, om han deler den opfattelse, at hvis man ikke skal købe kul i Sydafrika, fordi man ikke sympatiserer med styret i Sydafrika, skal man f. eks. heller ikke købe kul i Polen, hvis man ikke sympatiserer med styret i Polen.

Ib Nørlund (DKP):

I udenrigsudvalget har vi allerede for længe siden fået oplyst, at Elsam, for så vidt som der forelå en tilkendegivelse fra folketinget og regeringen, ville rette sig efter det i denne kulsag. Det var ganske vist på et tidspunkt, hvor regeringen endnu ikke havde rettet en sådan henvendelse, og hvor det altså kunne være noget, man dækkede sig ind under under de givne omstændigheder. Men faktisk udtalte man sig på den måde i sin tid.

Nu sker der det, at Elsams repræsentanter på møder rundt omkring i landet står og udtaler sig meget kategorisk om, at de agter at sidde sådanne henstillinger overhørig ud fra kommercielle grunde, eller hvad der nu ligger bag det. På denne baggrund vil jeg spør-

ge ministeren, om han ikke agter at komme mere til bunds i, hvad der egentlig er Elsams holdning, for jeg synes, man i dette har et ganske godt grundlag for at gå videre med sine opfordringer.

Udenrigsministeren (Christophersen):

Jeg vil gerne sige til hr. Steen Folke først, at det selvfølgelig ikke er tilfredsstillende, at en opfordring, der rettes fra en regering til private firmaer, privatpersoner, eller hvem det nu kan være, ikke følges; det er helt klart hensigten med opfordringen eller henstillingen. Men jeg er ikke i stand til i dag at vurdere, om henstillingen bliver fulgt eller ikke bliver fulgt. Jeg nævnte det i mit svar i første omgang, at regeringen ikke er bekendt med, om de kul, der importeres, er bestilt før eller efter, at Elsam har modtaget regeringens henstilling.

Jeg kan sige både til hr. Steen Folke og til hr. Ib Nørlund, at når der foreligger en alvorlig henstilling fra en regering til et privat firma om en sag af denne karakter, tror jeg ikke, det har meget formål, at man begynder at sende rykkerskrivelser. Henstillingens indhold og den omstændighed, at den er fremkommet på baggrund af en vedtagelse af et flertal her i folketinget, skulle efter vores opfattelse betyde, at virksomheden naturligvis alvorligt overvejer denne henstilling, uden at man nødvendigvis af den grund skal begynde at rykke.

Til hr. Askjær Jørgensen vil jeg blot sige, at nu taler vi altså ikke om Polen eller om alle mulige andre lande, vi taler om Sydafrika, for det var den sag, der blev truffet en folketingsbeslutning om, og der er som bekendt – og det var jo også et af argumenterne i debatten i maj måned – nogle særlige forhold, der gør sig gældende for Sydafrikas vedkommende: det er det eneste land, som FNs sikkerhedsråd rent faktisk har vedtaget sanktioner imod.

Hermed sluttede spørgsmålet.

2) Til statsministeren af:

Kurt Hansen (VS):

»Vil den danske regering omgående tage afstand fra præsident Carters beslutning om at starte produktion af et nyt neutronele-

[Kurt Hansen]

ment, som reelt er en opstart af produktionen af neutronbomben?»

(Spn. nr. 117).

Formanden:

Spørgsmålet vil blive besvaret af den fg. statsminister, udenrigsministeren.

Statsministeren (Christophersen, fg.):

Da statsministeren er i udlandet, skal jeg som fg. statsminister på hans vegne besvare hr. Kurt Hansens spørgsmål vedrørende den danske regerings holdning til præsident Carters beslutning om at starte produktion af et nyt neutronelement.

Fra dansk side er vi nødt til at tage præsident Carters beslutning om yderligere skridt til iværksættelse af den tidligere bebudede modernisering af visse atomvåbensystemer til efterretning. En sådan beslutning må ifølge sagens natur være USAs egen afgørelse.

Men den danske regering har jo på et tidligt tidspunkt peget på, at alene dette, at en produktion af neutronvåben kunne iværksættes, burde inddrages i våbenkontrolforhandlingerne med Sovjetunionen. Vi hilste det derfor velkommen, da præsident Carter tidligere på året meddelte, at hans eventuelle beslutning om produktion af neutronvåben ville blive påvirket af en sovjetisk tilbageholdenhed med hensyn til konventionelle og nukleare våbenprogrammer, netop fordi der er en sådan sammenhæng i hele nedrustningsproblematikken.

Regeringen må på denne baggrund udtrykke sin alvorlige bekymring over, at der nu igangsættes en produktion af dele til neutronvåben, og at der ikke synes at være konstateret en tilstrækkelig positiv udvikling, der kunne have motiveret en fortsat udsættelse. Vi har forstået, at præsidentens nu trufne beslutning alene omfatter produktion af dele til neutronvåbenet; der er altså ikke tale om, at man producerer et færdigt neutronvåben i samlet sæt.

Vi må udtrykke det oprigtige håb, at der under den kommende tids våbenkontrolforhandlinger trods alt alligevel vil vise sig en sådan tilbageholdenhed i våbenkapløbet, at USAs præsident fortsat kan undgå at iværksætte en produktion af selve neutronvåbenet.

Kurt Hansen (VS):

Man skulle nok være særdeles optimistisk, for at forestille sig et positivt svar på dette spørgsmål fra den fg. statsministers side.

Statsminister Anker Jørgensen har tidligere her i folketinget svaret på spørgsmål af lignende ordlyd. I spørgetiden den 4. oktober var der visse positive toner i statsministerens besvarelse af et spørgsmål fra det radikale medlem af folketinget hr. Svend Haugaard. Statsministeren udtalte dengang, at det var fornuftigt og rigtigt, at man fra præsident Carters side ikke tog skridt til at iværksætte en produktion af neutronbomben eller dele af samme. Nu har statsministeren jo sagt meget i denne sag, idet statsministeren også har sagt, at det blot er et almindeligt atomvåben, så jeg ved ikke rigtig, hvad man skal lægge mest vægt på. Men i et svagt øjeblik lagde jeg i hvert fald en smule vægt på de udtalelser, som statsministeren kom med den 4. oktober, måske endda så megen vægt, at man kunne have det spinkle håb, at den danske regering mandede sig op til at drage konsekvenserne dels af de udtalelser, som statsministeren kom med dengang, dels af de mange taler, som viceudenrigsminister Lise Østergaard holder her og dér om nedrustning osv.

Det, der er tale om i denne sag, er jo reelt, at den bebudede modernisering af Lance-raketten går i gang, og at der, når den modernisering er sket, virkelig er banet vej for, at der lynhurtigt kan ske en produktion af selve neutronvåbenet, hvilket vil være en betydelig nedsættelse af atomtærskelen.

Derfor vil jeg sluttelig spørge ministeren: var det ikke rigtigt at tage konsekvensen af de udtalelser, som viceudenrigsministeren er kommet med, prøve at se på de udtalelser, som statsministeren kom med den 4. oktober, og så sende præsident Carter en protest fra den danske regering, hvor man tager afstand fra de beslutninger, som man nu har taget?

Svend Haugaard (RV):

Det er jo altid noget, at regeringen udtrykker alvorlig bekymring, men jeg vil gerne spørge den fungerende statsminister, om man vil lade denne bekymring gå videre, blive kundgjort over for USA, eller man blot vil håbe på, at præsident Carter læser den danske Folketingstidende.

Statsministeren (Christophersen, fg.):

[Statsministeren]

Jeg vil gerne sige til hr. Svend Haugaard, at når jeg i dag på statsministerens vegne svarer, giver jeg selvfølgelig offentligt udtryk for regeringens holdning til dette problem; det er den måde, regeringen efter vores opfattelse kan tilkendegive sit syn på.

Jeg har ikke mange bemærkninger til hr. Kurt Hansens indlæg ud over denne ene, at det, som har været et af de fundamentale træk ved alt, hvad der er sagt fra den danske regerings side om denne sag, har været, at man måtte se produktionen og udsættelsen af produktionen og en eventuel opgivelse af produktionen af neutronvåbenet som en del i en større nedrustningssammenhæng. Det nytter ikke noget, at vi betragter det som et isoleret problem, og det var også det, som lå i statsminister Anker Jørgensens udtalelse af 7. april i år om, at man måtte håbe, at man ved at udsætte produktionen – og det synspunkt gælder også i den nuværende situation – at sagen derefter ville indgå som en del af de samlede nedrustningsforhandlinger. I det ligger selvfølgelig, at der også fra den anden supermagts side, fra Sovjetunionens side, vises den fornødne forståelse for, at en amerikansk tilbageholdenhed på dette punkt må forudsætte tilbageholdenhed fra Sovjetunionens side på tilsvarende områder. Derfor er det også en del af betragtningen, som må ind i billedet.

Kurt Hansen (VS):

Fra VS' side kan vi hverken forsvare en oprustning, der foregår det ene eller det andet sted. Det, der drejer sig om her, er ikke så meget, hvad der foregår alle mulige andre steder, som den beslutning, præsident Carter har taget; det er den, jeg konkret henholder mig til. Hvis man fra regeringens side holder fast på, at man ikke kan gøre noget overhovedet med sine alvorlige bekymringer, fordi der foregår oprustninger eller udviklinger i militærstrategien andre steder i verden, har man jo ikke ret meget at have sine alvorlige bekymringer i.

Men jeg er enig med den fungerende statsminister i, at man selvfølgelig må se nedrustningsproblematikken i et større perspektiv. Men dette drejer sig om et forholdsvis afgrænset område, produktion af komponenter til neutronbomben, et afgrænset område, som, hvis det ikke bliver blokeret, vil være

med til at nedsætte atomtærskelen aldeles væsentligt.

Derfor vil jeg stille dette opfølgende spørgsmål: hvad vil den danske regering gøre med sine alvorlige bekymringer over, at præsident Carter nu har besluttet, at dele af neutronbomben skal sættes i produktion?

Ib Nørlund (DKP):

Den alvorlige bekymring, som ministeren gav udtryk for og nævnte, er jo særdeles velbegrunderet, netop fordi det her drejer sig om at foretage et skridt, som betyder et nyt trin i kaprustningen, hvis det virkeliggøres. Derfor er det selvfølgelig rigtigt, at det har at gøre med hele nedrustningsproblematikken, men først og fremmest på den måde.

Da de første annonceringer af neutronbomben kom fra USAs side, prøvede vi her i tinget at få regeringen til i tide at give udtryk for sin stilling. Men man tav; man gik uden om også at give et svar, og først efter at præsident Carter havde ændret sin beslutning, ændrede man sin indstilling lidt. Derfor er der al grund til at spørge, hvordan man nu vil give den alvorlige bekymring udtryk.

Jeg henviser også til, at det hollandske parlament for et par dage siden med flertal har vedtaget en henstilling til USAs regering om at stoppe dér.

Men det, jeg gerne ville vide konkret, var, om man agter at give instrukser til delegationen i FN-generalforsamlingen om i den første komité at fremføre denne alvorlige bekymring og opfordring til, at handling følger på.

Statsministeren (Christophersen, fg.):

Jeg skal gerne gentage, at når jeg på regeringens og statsministerens vegne besvarer spørgsmålet i dag, er det selvfølgelig en offentlig tilkendegivelse af, at regeringen nærer den bekymring. Vi har ikke til hensigt at give instrukser til den danske delegation ved FN specielt om dette spørgsmål, kan jeg sige til hr. Ib Nørlund.

Til hr. Kurt Hansen vil jeg kun gentage, at der jo altså ikke er tale om, at selve neutronvåbenet sættes i produktion; dele af det sættes i produktion. Men den omstændighed, at det kun er dele af det, understreger efter vores opfattelse, at der stadig fra amerikansk side holdes den mulighed i beredskab, at en

[Statsministeren]

eventuel opgivelse af selve produktionen indgår som en rimelig del af en større samlet løsning på en række nedrustningsproblemer.

Hermed sluttede spørgsmålet.

3) Til *arbejdsministeren* af:

Askjær Jørgensen (FP):

»Vedrørende arbejdsministeriets bekendtgørelse af 28. marts 1978 ønskes det oplyst, hvorvidt en virksomhed med i alt 8 ansatte, som hver især inden for de sidste 2 år har ført truck i gennemsnit 1 time pr. uge, fortsat kan føre truck uden certifikat frem til 30. juni 1980.«

(Spm. nr. 97).

Skriftlig begrundelse.

Mindre virksomheder har ofte brug for truck til læsning og aflæsning af varer, der skal til og fra virksomheden, men når dette maksimalt omfatter i gennemsnit ½ times truckkørsel pr. dag, kan ingen af virksomhedens medarbejdere dokumentere at have ført truck konstant i 1 år forud for bekendtgørelsens ikrafttræden 1. juli 1978.

Oftentimes vil det være således i mindre virksomheder, at det er alle virksomhedens ansatte, der på skift har ført firmaets truck. Montørvirksomheder har det ofte således, at firmaets montører om morgenen bruger trucken 5-10 minutter ved læsning af montørvogne. Midt på dagen er det måske en værkfører, der ekspederer en fragtmand og kører med trucken; hen på eftermiddagen kan det være således, at det er virksomhedens enlige kontormand, som er ene hjemme på virksomheden, når en fragtmand henter varer, og derfor er det kontormanden, der kører truck, og endelig efter fyraften er det ofte den medhjælpende hustru i virksomheden, som er ude at ekspedere vareafhentning, medens den mindre virksomheds indehaver er på kundebesøg efter nye ordrer.

Bekendtgørelse af 28. marts 1978 kan kun opfattes således, at mindre virksomheder skal standses i at anvende truck, så de fremover henvises til håndlæsning af varepaller.

Arbejdsministeren (Auken):

I anledning af hr. Askjær Jørgensens spørgsmål kan jeg oplyse, at bekendtgørelsen

om gaffeltruckførercertifikatet trådte i kraft den 1. juli i år. Efter denne dato er det kun personer, der har et sådant certifikat, der må føre gaffeltruck.

Et sådant krav kan naturligvis ikke opfyldes fra den ene dag til den anden, og derfor indeholder bekendtgørelsen da også en overgangsbestemmelse, som direktoratet for arbejdstilsynet over for mig har oplyst bliver meget lempeligt administreret. I virkeligheden er det sådan, at det bliver overladt til truckførerens og arbejdsgiverens eget skøn at afgøre, om reglen er opfyldt. Direktoratet mener i øvrigt, det er sjældent, at en situation som den, spørgeren har beskrevet, overhovedet giver anledning til problemer; der er nemlig ventetid for at blive uddannet og aflægge certifikatprøve, og arbejdstilsynet er derfor nødt til at godtage fortsat kørsel også af rutinerede truckførere, når blot de pågældende er tilmeldt et kursus i truckkørsel.

Jeg må derfor nærmest besvare det stillede spørgsmål bekræftende, selv om jeg synes, det er en utrolig konstrueret situation, der her omtales, men for god ordens skyld må jeg samtidig tilføje, at arbejdstilsynets afgørelse i tilfælde af denne art naturligvis beror på en samlet vurdering af alle konkrete omstændigheder i den enkelte sag.

Jeg skal i øvrigt sige, at vi gør alt, hvad vi kan for at skabe den tilstrækkelige uddannelseskapacitet, således at vi ved overgangsordningens udløb den 30. juni 1980 har den fornødne kapacitet. Jeg kan også sige, at det har været alle implicerede parter på arbejdsmarkedet, der har deltaget i udarbejdelsen af disse regler. Endelig må jeg naturligvis sige, at ingen er interesseret i, at man går tilbage til håndlæsning, men med de gode vilkår for truckføreruddannelse, som vi efterhånden er ved at få opbygget, har vi mulighed for at opnå og en oplagt sikkerhedsmæssig interesse i, at alle, der kører gaffeltruck, også har det fornødne kendskab til sikkerhed, stabilitet, lasteevne, belastningsdiagram osv., ligesom de skal kunne afgøre, om trucken er i forsvarlig driftstilstand, og det er selvfølgelig det, som vi i forståelse med arbejdsmarkedets parter har nedfældet i vores bekendtgørelse.

Askjær Jørgensen (FP):

Jeg takker ministeren, fordi han forsøger at forklare mig, hvad der står i bekendtgørel-

[Askjær Jørgensen]

se nr. 136. Det er netop, fordi vi har meget svært ved at finde ud af, hvad denne bekendtgørelse betyder, at jeg har rejst spørgsmålet, og også for at gøre ministeren og ministerens medarbejdere i denne sag opmærksom på, at den er langt mere kompliceret, end ministeren forsøger at give indtryk af.

Det er således, at titusinder af landbrugsbedrifter har en traktor, hvor der bagpå er sat et sådant redskab, som beskrives i bekendtgørelsens § 1 med, at man kan løfte ved siden af en søjle; det vil sige, at det vil tage adskillige år, inden man kan få uddannelse dertil. Hvis denne bekendtgørelse skal følges, skal enhver landmand reelt på et kursus 3 uger på en af disse specialarbejderskoler, og det gælder dambrug, gartnere osv. landet over, for rent faktisk kører man med truck på disse virksomheder, hr. arbejdsminister. Jeg synes, det er helt fantastisk, at en bekendtgørelse af denne slags kan sættes i kraft. Jeg synes, det er helt fantastisk, at erhvervslivet pludselig skal opleve at læse om det i Erhvervsbladet af 9. oktober. Det er rigtigt, at man skriver, der skal være en lempelig overgangsordning osv., men dette kan ikke komme til at fungere på 10 år, og jeg begriber slet ikke, hvorfor man nu skal have certifikat for at køre truck; det vil betyde, at man simpelt hen ikke kan betjene maskiner i det danske erhvervsliv, uden at man skal have certifikat. Dette her er kun indledningen til mit forsøg på at forklare ministeren og hans embedsfolk, at dette er en bekendtgørelse, der aldrig nogen sinde vil kunne komme til at fungere i praksis. Det er jeg villig til at dokumentere, og det skal også nok lykkes mig, inden jeg bliver færdig.

Arbejdsministeren (Auken):

Jeg havde måske en anelse svært ved at se det konkrete spørgsmål i hr. Askjær Jørgensens indlæg. Må jeg i øvrigt om indlægget sige, at jeg synes, det var gennemsyret af lige dele ukendskab til de praktiske sikkerhedsmæssige problemer og mangel på god vilje fra hr. Askjær Jørgensens side. Vi må i arbejdsministeriet og i arbejdstilsynet henholde os til, hvad de mennesker, der daglig arbejder med disse sikkerhedsmæssige problemer, det være sig på arbejdsgiverside, det være sig på fabrikanstide, eller det være sig på lønmodtagerside, siger til os. Blandt dem har

der været fuldstændig enighed om, at en gaffeltruck er et så risikabelt instrument, at det er rimeligt, på samme måde som det gælder kranførere, at truckførere får en basal træning, en basal uddannelse, inden de får mulighed for at betjene disse instrumenter. En kran, en gaffeltruck kan være nok så alvorlige ting at have med at gøre for folk, som er ukendt med og urutinerede i behandlingen af dem som dette at føre et motorkøretøj i den almindelige trafik, og vi har trods alt været enige om her i folketinget, at det er en god ting, at der skal et kørekort til for at måtte føre et motorkøretøj.

Så skal jeg sige til hr. Askjær Jørgensen, at der selvfølgelig ikke er tale om 3 ugers kurser for alle landmænd, der har et løfteaggregat bag på en traktor. Det er en grov og en urigtig påstand, en mistænkeliggørelse af en fornuftig sikkerhedsmæssig foranstaltning, hr. Askjær Jørgensen her desværre leverer.

Askjær Jørgensen (FP):

Jeg takker ministeren, fordi han er uenig med mig. Jeg er fuldstændig klar over, at man har haft en høring i gang, men jeg vil gerne spørge ministeren: har man haft en høring i gang i den gruppe, jeg henviser til, nemlig små virksomheder med under 8-10 ansatte? Vil ministeren her påstå, at man ikke bruger trucks i disse virksomheder sideløbende med en masse andre maskiner, der er nøjagtig lige så farlige eller lige så sikre som alle mulige andre? Det kunne jo være, at nogle af ministerens kolleger i regeringen, som har tilknytning til landbruget f. eks., kunne bekræfte over for ministeren, at man rent faktisk har monteret trucks bag på titusindvis af traktorer.

Arbejdsministeren (Auken):

Det hævdes ofte i den pædagogiske tradition, at gentagelsen er det vigtigste pædagogiske værktøj, man har, og jeg skal derfor gerne gentage over for hr. Askjær Jørgensen, at samtlige berørte sagkyndige og interesserede ikke har været hørt, men har udarbejdet reglerne vedrørende certifikat for at betjene gaffeltrucks, ligesom de har gjort det i forbindelse med betjening af kraner.

Jeg synes, at der i hr. Askjær Jørgensens indlæg totalt savnedes forståelse for de alvorlige sikkerhedsmæssige problemer, der kan

[Arbejdsministeren]

være knyttet til at betjene disse instrumenter. Det er da også baggrunden for, at vi har udformet disse regler. I praksis prøver vi imidlertid at administrere dem meget smidigt, og jeg kan kun gentage over for hr. Askjær Jørgensen, at der ikke er tale om, at der skal gennemføres en langvarig obligatorisk uddannelse for alle landmænd, der har et løfteaggregat siddende bag på deres traktor.

Hermed sluttede spørgsmålet.

4) Til *ministeren for kulturelle anliggender* af:

Voigt (FP).

»Vil ministeren drage omsorg for, at den transistorradiofølgelse, der finder sted fra Danmarks Radios pejlefolks side, omgående bringes til ophør, samt bekræfte, at det er hamrende hysterisk, at en gartner ikke må medtage en transistorradio til sin frugtplanta-ge, hvis han ikke har betalt særskilt licens for den?«

(Spm. nr. 92).

Skriftlig begrundelse.

Det fremgår af dagspressen den 14. oktober 1978, at Danmarks Radios pejlefolk er gået totalt amok i jagten på borgerne – de borgere, der er tvangsindlagt til at lytte til Danmarks socialistiske radio for at få lidt musik og nyheder i dagligdagen. Et besøg i Odense har bevirket, at alle, der benytter radio i private virksomheder, såsom pølsevogne, arbejdsskuvogne, erhvervsvogne, gartnerier og på traktoren, mens roerne trækkes op, skal betale særskilt licens for deres transistorradio, som i forvejen er dækket af husstandslicensen.

Kontorchef P. G. Hansen, Danmarks Radios licenskontor, har over for Fyns Tidende bekræftet, at sådan er reglerne, og at de naturligvis skal overholdes. Han tilføjer:

»Jeg må ærligt erkende, at bestemmelserne er spidsfindige.« Det fremgår samtidig af Fyns Tidende, at bestemmelserne er af en sådan art, at licenskontorets pejlefolk kun undtagelsesvis jagter overtræderne.

Dette forrykte galimatias må efter min opfattelse omgående bringes til ophør af den ansvarlige minister, så man har en ensartet licens, uanset om man i sit hjem har én eller ti radioer.

Formanden:

Det er i dag arbejdsministeren, der fungerer som minister for kulturelle anliggender.

Voigt (FP):

Den fungerende kulturminister, arbejdsministeren, er sikkert bekendt med baggrunden for det her stillede spørgsmål, og jeg skal derfor stille et par tillægsspørgsmål i forbindelse med bekendtgørelse om radio- og fjernsynsafgift af 20. marts 1975.

Af § 2, stk. 1, fremgår det klart, af hvem og hvornår der skal betales licens. Går vi videre til stk. 2, bliver det hele straks mere utydeligt og uklart. F. eks. fremgår det af nr. 1 til stk. 2 i § 2, at hvis en husassistent benytter en modtager, der er opstillet inden for en licenshavers bolig, skal der betales selvstændig afgift. Skal det forstås således, at en familie, som antager en ung pige, som tager titel af husassistent, på denne baggrund er omfattet af reglen i nr. 1 under stk. 2 til § 2?

Af nr. 2 til stk. 2 under § 2 fremgår det, at modtagere, der er opstillet i virksomheder samt i institutioner el. lign. betales der afgift af, hvis de ikke er omfattet af stk. 4 til § 2. Jeg fortolker denne formulering således, at der her tænkes på modtagere, som er fast opstillet og tilsluttet lysnettet. Hvis ministeren ikke er enig i denne fortolkning, skal jeg anmode ham om at lade foretage en undersøgelse af offentlige kontorer, herunder folketingsmedlemmernes kontorer her i huset, således at det kan konstateres, hvor mange der overtræder reglerne i nr. 2 til stk. 2 under § 2.

Selv om man måske ikke kan sige, at folketinget er en virksomhed, kommer det i hvert fald under alle omstændigheder ind under begrebet institutioner el. lign.

I nr. 3 til stk. 2 under § 2 omtales modtagere i befordringsmidler, der er indregistreret til erhvervsmæssig benyttelse. I den forbindelse vil jeg gerne spørge ministeren, om det i denne kategori af køretøjer er tilladt at medtage en transistorradio, uden at der betales selvstændig afgift.

Jeg vil også gerne have ministerens vurdering af stk. 4 til § 2, som omhandler modtagere, der benyttes på forskellige institutioner, f. eks. alderdomshjem el. lign. Her står der sidst i stykket i parantes »med undtagelse af modtagere, der ejes eller benyttes af persona-

[Voigt]

let«. Skal det forstås således, at hvis en beboer er ude at gå en tur og en rengøringsassistent i mellemtiden gør rent i den pågældende beboers bolig og så samtidig benytter en opstillet modtager, så er denne modtager omfattet af bestemmelsen om selvstændig afgift?

Endelig til sidst vil jeg gerne spørge ministeren, om § 3 i den her omtalte bekendtgørelse skal forstås sådan, at hvis der er tale om modtagere, som er tilsluttet eller beregnet for strøm, er disse modsat transportable omfattet af en selvstændig afgift.

Arbejdsministeren (Auken):

Jeg skal som stedfortræder for den sygemeldte kulturminister nok afholde mig fra at indlade mig i nogen fortolkningsdiskussion af en så spidsfindig karakter som den, hr. Voigt her er inde på, og kun på ministeren for kulturelle anliggenders vegne give følgende oplysninger:

For det første og ikke mindst kan jeg helt klart svare, at der ikke finder nogen transistorradioforfølgelse sted fra Danmarks Radios pejlefolk. Det, der har bevirket den avisomtale, som hr. Voigt henviser til i sin skriftlige begrundelse for spørgsmålet, er ifølge oplysninger fra Danmarks Radio et pressemøde i forbindelse med en rutinepejling efter sortseere, altså ikke efter transistorradiolyttere, i Odense den 9.-12. oktober. Under dette pressemøde blev det spørgsmål rejst, hvor meget den almindelige licens, den såkaldte familielicens, dækker, og Danmarks Radios medarbejder redegjorde for de gældende bestemmelser herom.

Disse bestemmelser findes, som hr. Voigt er inde på i sine mundtlige spørgsmål, i kulturministeriets bekendtgørelse af 20. marts 1975 om radio- og fjernsynsavgift. Den almindelige regel er ifølge bekendtgørelsens § 2 – og det er den, hr. Voigt gerne vil have jeg skal gøre mig til skriftklog på – at afgiften omfatter de modtagere, der tilhører – der tilhører – licensindehaveren, og som benyttes af denne og de til hans husstand hørende familiemedlemmer. Der er så forskellige undtagelser, hvor der skal betales selvstændig afgift, og det gælder f. eks. for modtagere, der er opstillet i virksomheder.

Jeg tror nok, man må erkende, at denne bestemmelse ikke er alt for krystalklart formuleret, og at den kan give anledning til den

art fortolkningstvivl, som bl. a. hr. Voigt så ekvilibristisk har udtrykt her i dag, ligesom den også kan give anledning til misforståelser.

Danmarks Radio og kulturministeriet har da også gennem nogen tid arbejdet med at foretage en kritisk gennemgang af samtlige licensbekendtgørelsesbestemmelser, herunder også af denne.

Men også så længe de nuværende bestemmelser gælder, hvorefter der altså skal betales særskilt licens af modtagere, som er opstillet i virksomheder, kan landmanden roligt pløje med sin transistorradio på traktoren og gartneren roligt medbringe sin radio under frugtplukning. Danmarks Radio vil ikke jage og har ikke jagtet dem, og ingen vil gøre dem noget i anledning af deres radiolytning.

Voigt (FP):

Jeg takker den fungerende kulturminister, arbejdsministeren, for svaret og har naturligvis forståelse for, at arbejdsministeren i denne tid, hvor han forsøger at få efterlønnen igennem, ikke har tid til at sætte sig ind i, hvad licensloven indeholder.

Men jeg forstod på ministeren – og jeg lyttede med megen opmærksomhed til ham – at der kunne være tvivl om fortolkningerne i denne bekendtgørelse. Jeg synes i og for sig, det er dejligt, at ministeren vil erkende det, og så vil jeg da godt stille det tillægsspørgsmål til ministeren, om han ikke vil lade denne bekendtgørelse eller loven som sådan gå til lovkontoret, således at man kan få undersøgt, hvor disse fortolkningstvivl opstår, og lad os da så for pokker få den lov skrevet i et letforståeligt sprog, således at det ikke skal være så vanskeligt at referere fra den, som jeg var inde på her i mit første indlæg – jeg forstod også, ministeren ikke kunne følge med.

Men der er en anden ting, jeg gerne vil spørge arbejdsministeren om, og han skal vel nok viderebringe spørgsmålet til kulturministeren: ville det ikke være nemmere at administrere licensen som sådan, hvis den selvstændige radioafgift blev afskaffet? Det er jo således, at ifølge handlingsplan II giver den samlede afgift 786,1 mill. kr., og den selvstændige radioafgift udgør heraf kun 7,7 mill. kr. Spørgsmålet er for mig at se nærliggende, eftersom beløbet på 7,7 mill. kr.

[Voigt]

umiddelbart for mig at se forsvinder i administrativt arbejde og dertil medfører de gener for befolkningen, der har været begrundelsen for det stillede spørgsmål til ministeren her i dag. Jeg kan da bare give ministeren det råd, at fremfor at rende til diverse pressemøder skulle han tale lidt mere med befolkningen. Det har jeg gjort, jeg har ikke bare refereret til en pressemeddelelse, jeg har virkelig talt med den gartner, som jeg refererer til i begrundelsen for mit spørgsmål.

Formanden:

Hr. Voigt har opbrugt sin taletid efter § 20, stk. 6. Jeg giver ministeren ordet.

Arbejdsministeren (Auken):

Jeg må korrigere den misforståelse, at jeg skulle være fungerende minister for kulturelle anliggender. Jeg er stedfortæder for den sygemeldte minister for kulturelle anliggender. Jeg skal medgive hr. Voigt, at jeg indtil kl. 11.30 i dag end ikke vidste, at der var en særlig bekendtgørelse fra marts 1975 om radio- og fjernsynsafgift, og derfor tror jeg, hr. Voigt skal være taknemmelig for, at jeg ikke indlader mig på fortolkninger af § 2 i denne bekendtgørelse.

Jeg tror imidlertid, at hr. Voigt gør sig skyldig i et par misforståelser. For det første er bekendtgørelser som sådanne ikke stof for lovkontoret, men alene et spørgsmål om udfærdigelse af administrative regler i henhold til gældende lovgivning. Det, man i øjeblikket er i gang med, er at lade sagkyndige på området fra ministeriet for kulturelle anliggender og fra Danmarks Radio vurdere, om alle bestemmelser i bekendtgørelsen er helt rimelige, og om de fungerer fornuftigt.

Hr. Voigt må imidlertid ikke gøre sig skyldig i den misforståelse, at problemerne er fremkaldt af bekendtgørelsens formulering. Problemerne er fremkaldt af, at der er så mangfoldige problemer i forbindelse med at udforme en sådan regel, fordi der er så mange forskellige situationer, hvor folk hører radio i det daglige, og derfor kan det være meget vanskeligt at give regler, som vil virke retfærdigt, og som er nemme at administrere.

Når jeg omtalte pressemødet, er det alene, fordi hr. Voigt i sin skriftlige begrundelse for spørgsmålet gør meget ud af omtalen i Fyens Tidende, som igen er afledt af det pågælden-

de pressemøde. Jeg skal ikke underkende hr. Voigts daglige kontakt med befolkningen omkring radiolicensproblemerne.

Så skal jeg slutte med at give hr. Voigt tilsagn om, at jeg vil give hans råd om afskaffelse af den særlige radiolicens videre til ministeren for kulturelle anliggender. Men at jeg giver det videre som hr. Voigts råd er ikke ensbetydende med, at der er givet noget tilsagn om, at ministeren for kulturelle anliggender, når han vender tilbage, vil efterkomme det ønske, som hr. Voigt har fremsat her i dag.

Hermed sluttede spørgsmålet.

5) Til *ministeren for skatter og afgifter* af:

Keld Andersen (KF):

»Vil ministeren i sit forslag om værdistigningsafgift på al jord og fast ejendom tage højde for de tilfælde, hvor familier afhænder to ejendomme med henblik på at erhverve én, således at disse familier ikke skal afregne værdistigningsafgiften kontant?«

(Spm. nr. 94).

Skriftlig begrundelse.

I mange tilfælde vil familier, der f. eks. har en ejerlejlighed og et sommerhus, afhænde begge for at kunne erhverve et parcelhus, der måske bedre svarer til familiens aktuelle behov. Efter de foreliggende oplysninger om regeringens påtænkte værdistigningsafgift vil disse familier i sådanne tilfælde skulle afregne værdistigningsafgiften for den ene bolig kontant, mens afgiften for den anden kan indefrysnes i den nye bolig. Dette vil stille familierne i en meget vanskelig situation, fordi salget af begge ejendomme er forudsætningen for anskaffelse af ny bolig. Skal det ene værdistigningsbeløb, f. eks. for sommerhuset, afregnes kontant, vil familien være ude af stand til at flytte, hvorefter værdistigningsafgiften bliver en form for stavnsbånd.

Ministeren for skatter og afgifter (Anders Andersen):

Jeg skal som sædvanlig svare kort på de spørgsmål, der bliver stillet om værdistigningsafgiften. Jeg har naturligvis noteret mig den interesse, der har været for at vejlede med hensyn til alle de mange problemer,

[Ministeren for skatter og afgifter]

som vi i ministeriet overvejer i anledning af udarbejdelsen af det lovforslag, som vi er i gang med. Jeg ved såmænd ikke, om jeg skal takke for denne vejledning. Jeg kan kun sige, at alle de spørgsmål og problemer, man hidtil har rejst i spørgsmålsform, var vi for længst i gang med at overveje, inden der nogen sinde blev stillet spørgsmål om dem her i salen.

På samme måde indgår det spørgsmål, som hr. Keld Andersen har stillet her i dag, også i overvejelserne, og vores formål med disse overvejelser – det vil jeg gerne understrege – er naturligvis at finde rimelige løsninger på de spørgsmål, der her er draget frem.

Keld Andersen (KF):

Jeg havde da heller ikke forventet, at jeg kunne gå på talerstolen og takke ministeren for et svar på spørgsmålet om værdistigningsafgiften. Jeg fandt ingen grund til nærmere at begrunde mit spørgsmål og lod derfor ministeren svare først, fordi det åbenbart er vanskeligere at få svar på spørgsmål i denne sag, end det er at begrunde gode spørgsmål, der interesserer borgerne ude i landet voldsomt.

Jeg tror, at ministeren har taget svaret på spørgsmålene i spørgetiden i onsdags frem, men det gør selvfølgelig heller ikke noget. Svaret på mit spørgsmål nu var nemlig det samme som det, vi fik på spørgsmålene i onsdags; intet svar fortsat.

Jeg tror, at når det trækker så længe ud med forslaget om værdistigningsafgift, skyldes det, at hele ideen i denne værdistigningsafgift er det ganske enkelt håbløst at udmønte i et konkret lovforslag. Jeg tror også, at de to regeringspartier efter deres regeringsforhandlinger er stødt på en række konkrete vanskeligheder, som de, da de i hast konfirmerede regeringsaftalen, ikke havde øjnene oppe for, og det er min opfattelse, at i hvert fald et af de to regeringspartier voldsomt fortryder, at man er gået ind på denne tanke med en værdistigningsafgift.

Nu er befolkningens eneste håb i denne sag, at man i skattedepartementet simpelt hen opgiver at udforme et lovforslag på grund af det utal af problemer, som f. eks. en statsprioritet i alle danske ejendomme vil skabe for borgerne og for dansk erhvervsliv.

Jeg skal ikke bebrejde skatteteknikerne, hvis de ikke kan føre en umulig idé ud i livet, og jeg håber derfor, at vi aldrig nogen sinde ser det lovforslag, som ministeren ikke kender, men som vi alle er vidende om at en stor del af dagspressen i hvert fald kender og kan bringe næsten i detaljer.

Bernhard Baunsgaard (RV):

Der var bestemt én ting i det, som hr. Keld Andersen sagde, som jeg synes ministeren skulle forstå er alvor, og det er, at med al den omtale, som regeringen selv har skabt omkring værdistigningsafgiften, interesserer den brede kreds, og den har økonomisk betydning for mange i befolkningen. Er det muligt for ministeren, når man var så sikker på i august, at der skulle komme noget, at oplyse os om, hvorvidt man bliver færdig med at tænke over sagen i år?

Ministeren for skatter og afgifter (Anders Andersen):

Må jeg sige til hr. Bernhard Baunsgaard, der taler om omtale i offentligheden, at det er ikke regeringen, der har omtalt denne sag mest i offentligheden. Det er oppositionen, der fremsætter, jeg havde nær sagt utilstedelige ønsker om at få oplysninger frem; før de kan foreligge. Normalt har man ventet, til der ligger et forslag her i folketinget, som man så kan drøfte, diskutere og kritisere, men her vil man på forhånd stykkevis have forslagene igennem spørgeformen. Det kan man ikke få, for det er ikke en rimelig fremgangsmåde. Man skal nok få disse forslag at se. Den utålmodighed, man udviser, skal nok blive imødekommet.

Keld Andersen (KF):

Jeg skal tilbagevise, i hvert fald når det drejer sig om det konservative folkeparti, det, som ministeren kaldte en utilstedelig spørgelyst. Jeg finder, at vi har stillet nogle spørgsmål, som har været fuldt berettigede, og når ministeren nu beklager sig over, at oppositionen interesserer sig så voldsomt for dette forslag, navnlig det konservative folkeparti, men også andre partier, kan jeg oplyse ministeren om, at det ikke bare er oppositionspartierne i dette ting, der interesserer sig for denne sag, det er også befolkningen. Og så må vi altså konstatere, at i denne sag synes oppositionen

[Keld Andersen]

i højere grad at varetage befolkningens interesser, end regeringen gør det på grund af egen intern splid, som gør, at man ikke kan få dette forslag frem.

Kirsten Jacobsen (FP):

Nu siger ministeren, at man må vente, indtil der kommer et forslag. Ministeren siger oven i købet, at de medlemmer, der interesserer sig for tingene, opfører sig utilstodeligt. Jeg synes faktisk, at ministeren opfører sig utilstodeligt ved den ene gang efter den anden at undlade at svare på spørgsmål.

Et helt konkret spørgsmål til ministeren. Der har i dagspressen været aftrykt dele af et forslag, og jeg vil gerne spørge ministeren, om han her fra denne talerstol vil tage afstand fra det, der har været aftrykt i dagspressen, og fortælle folketinget, at det ikke er et forslag, som eksisterer, at det ikke er et forslag, som er udarbejdet i skatte- og afgiftsministeriet, at der i det hele taget overhovedet ikke er noget forslag. Jeg går ud fra, at ministeren helt klart med det, han har sagt tidligere, kan sige, at dette forslag er et, som er frit opfundet af dagspressen.

Ministeren for skatter og afgifter (Anders Andersen):

Jeg ved ikke, om fru Kirsten Jacobsen ikke tidligere har hørt, at jeg har sagt, at der ikke foreligger nogen skitse for mig som den, der har været fremme i dagspressen. Jeg ved ikke, om det er svar nok. Jeg har gentagne gange sagt det fra denne talerstol, og der foreligger stadig væk ikke nogen skitse for mig som den, der har været fremme i dagspressen, det vil jeg gerne understrege, så det, der står i dagspressen, må stå der for dagspressens egen regning, ikke for min regning og heller ikke for ministeriets regning.

Hermed sluttede spørgsmålet.

6) Til *ministeren for skatter og afgifter* af:

Bernhard Baunsgaard (RV):

»Vil man sætte det som mål i løbet af en kortere årrække at opfylde bestemmelsen om at fritage sikkerhedsudstyr på biler for afgift, sådan som det er vedtaget i lov om registreringsafgift?«

(Spm. nr. 120).

Skriftlig begrundelse.

I den pågældende paragraf står bl. a.: »Fradraget ydes med samme beløb for alle køretøjer og fastsættes for hver udstyrsgenstand m. m., således at det udligner den afgiftsforhøjelse, som det pågældende udstyr medfører ved afgiftsberigtigelsen af gængse køretøjer.«

Bestemmelsen blev indsat i loven i 1973 og er ikke siden blevet ført ud i livet, bl. a. fordi der ikke er sket forhøjelse af afgiftsfritagelsen i takt med prisstigninger eller afgiftsforhøjelser. Afgiftsfritagelserne er i sin tid ønsket af ministeriets udvalg vedrørende registreringsafgiftens virkning på trafikikkerheden for at begrænse skadevirkningen af trafikuheld.

Administration af afgiftsfritagelse er efter loven overladt ministeren, men det er ikke rimeligt og føles krænkende for retsbevidstheden, at der er så stor uoverensstemmelse mellem det, folketinget har ønsket, og det, der sker ved administrationen af reglerne.

For en gængs bil skal der på de 5 stykker sikkerhedsudstyr, som er under ordningen – rullestol for og bag, nakkestøtter foran, lammineret forrude og elopvarmet bagrude – betales 4.554 kr. i afgift, men godtgørelsen er 1.000 kr., uanset at loven taler om udligning.

Ministeren for skatter og afgifter (Anders Andersen):

Det spørgsmål, som hr. Bernhard Baunsgaard rejser her, var vi jo inde på en drøftelse af ved første behandling af lovforslaget om ændringer af afgifterne, og derfor kan man måske undre sig over, at der nu kommer et spørgsmål. Jeg gav dengang udtryk for en positiv vilje til at overveje mulige ændringer og for, at man i skatte- og afgiftsudvalget kunne tage en drøftelse op herom.

Hr. Bernhard Baunsgaard siger i begrundelsen for sit spørgsmål, at i øjeblikket godtgøres der 1.000 kr., men i virkeligheden skulle der godtgøres 4.500 kr. godt og vel, hvis man skulle fritage alle de nævnte sikkerhedsforanstaltninger for afgift. Jeg bliver altså nødt til at gøre opmærksom på, at hvis man skulle gå op på de 4.500 kr. i stedet for de 1.000 kr., ville det give et provenutab på 455 mill. kr. Jeg gav udtryk for, da vi havde første behandling, at vel kunne man ændre på disse ting, men der er ikke 450 mill. kr. til

[Ministeren for skatter og afgifter]

rådighed for ændringer i den retning, og derfor må man ændre inden for beskedne rammer, sådan at der ikke bliver et provenutab af væsentlig betydning. Der er ikke plads til et stort provenutab.

Vi er vel alle enige i bestræbelserne for, at der skal være så meget sikkerhedsudstyr i bilerne som muligt, men det er vel også rigtigt at sige, at det må også være i den enkelte borgers egen interesse. På en række områder ydes der beløb. Man kan diskutere, om nogle af disse beløb bør revideres, og det er jeg parat til at overveje.

Bernhard Baunsgaard (RV):

Jeg kan ikke forstå, at ministeren indleder med at sige, at han undrer sig over spørgsmålet, eftersom han lige netop har demonstreret ved det forrige spørgsmål, at det er umuligt at få et klart svar fra ministeren. Så er det klart, at man må spørge, indtil det er gået op for ministeren, at det, man ønsker, er et klart svar.

Jeg har spurgt, om ministeren i løbet af en kortere årrække ville sætte sig som mål at fritage for afgift det sikkerhedsudstyr, som et ministerielt udvalg har anbefalet, og som en tidligere skatteminister har lovet mig at man ville gøre. Så svarer ministeren: det koster 455 mill. kr. Ja, det koster 455 mill. kr. for de 5 stykker af de 17, som udvalget i sin tid anbefalede, men ministeren svarede ikke på, om han ville sætte sig som mål at gennemføre det, der står i lovtæksten.

Jeg gentager mit spørgsmål: er det ministerens agt i løbet af en kortere eller – bliver jeg vel desværre nødt til at sige – længere årrække at sørge for, at loven bliver gennemført, eller er det ikke ministerens agt?

Ministeren for skatter og afgifter (Anders Andersen):

Jeg ved ikke, om det var mig, der udtrykte mig uklart, eller det var hr. Bernhard Baunsgaard, der ikke opfattede, hvad jeg sagde. Jeg sagde, at jeg var parat til at foretage reguleringer på visse af disse områder, men jeg er ikke parat til at foretage reguleringer, der betyder et vældig stort provenutab. Om disse reguleringer så vil kunne foretages over en længere årrække, skal jeg ikke kunne afgøre her. Måske vil et flertal her i folketinget skaffe indtægter på andre områder, der gør

det muligt at regulere i et hurtigere tempo. Men de økonomiske relationer er vi nødt til at tage hensyn til.

Bernhard Baunsgaard (RV):

Jeg tror, det er gået op for alle tilstedeværende, så ministeren behøver ikke at illustrere det én gang til; at ministerens svar er uldne, der er ikke spor klarhed i dem, og derfor er man nødt til at spørge meget præcist og gentage sine spørgsmål.

Jeg fik ikke svar på, om ministeren agter, mens han er minister, at sætte sig som mål at sørge for, at loven bliver gennemført. Det er dog beklageligt, at man af ministeren ikke kan få det ganske klare svar, at selvfølgelig er det målet at få lovens tekst ført ud i livet. Det er da klart, at når vi herinde vedtager love, hvori der står, at der skal ske udligning for sikkerhedsudstyret, bør ministeren klart svare: selvfølgelig er det vores mål. Og så må ministeren naturligvis gerne sige: men vi kan ikke nå det i løbet af 2 eller 3 år. Men ministeren bør dog kunne svare klart, at selvfølgelig vil han sætte sig det som mål. Det vil ministeren ikke. Derfor må ministeren ikke undre sig over, at man bliver ved at spørge ham. Det er en utilstedelig sag.

Jeg kan desværre ikke på nogen måde takke ministeren for det, der er sagt her, men jeg må dog forhåbentlig kunne fortolke ministeren derhen, at de 20 mill. kr. ekstra, som ministeren havde tænkt sig at skaffe over afgifterne på biler i år, i hvert fald bliver brugt til at nedsætte afgifterne på sikkerhedsudstyret. Så kan ministeren jo trøste sig med, at vi nok sparer nogle penge til hospitalsbehandling.

Ole Olsen (SF):

Det vil nok af mit spørgsmål fremgå, at jeg er rygende uenig med hr. Bernhard Baunsgaard. Det er jo sådan, at vi ikke opkræver registreringsafgift af en række sikkerhedsdele, og det, hr. Bernhard Baunsgaard synes at mene, er, at vi skal blive ved med at give registreringsafgiftsfritagelse for disse dele.

Nu er det vel sådan, at et incitament for fabrikanter og handlende til at forøge sikkerheden er selvfølgelig, at man kan opnå en afgiftsfritagelse. Det er derfor et spørgsmål, om vi ikke hellere skulle bruge de midler,

[Ole Olsen]

der er til rådighed – og jeg forstår godt, at det er begrænsede midler – til at give registreringsafgiftsfritagelse for nye dele, i stedet for at blive ved med, når først en ting er blevet obligatorisk, at fritage den for afgift. Jeg tror, at på den måde ville vi opnå et stærkere incitament, og det er det, jeg gerne vil spørge ministeren om, for det er jo tilsyneladende stik modsat det, hr. Bernhard Baunsgaard mener.

For det andet vil jeg spørge ministeren, om ministeren er villig til at gå i gang med opgaven at skifte fra en værdiafgift til en stykafgift, som varierer efter et eller andet kriterium. Det ville betyde meget, specielt for sikkerhedsdelene, som vi diskuterer i dag, hvis man ikke beregnede det som værdiafgift, men som stykafgift. Det er jo sådan, at hvis en bil f. eks. skal gøres 1.000 kr. mere værd i kraft af sikkerhedsudstyr, er det adskillige tusinde kroner mere, bilens pris stiger med. Det vil jeg også gerne have svar på fra ministeren.

Voigt (FP):

Jeg er meget enig med hr. Bernhard Baunsgaard i det her stillede spørgsmål, men vil dog ikke være så uvenlig over for ministeren, som hr. Bernhard Baunsgaard var, for ministeren har efter min opfattelse vist sig positiv i denne sag. Jeg håber, at ministeren vil tilgive mig, hvis jeg husker forkert, men enten var det i den skriftlige fremsættelse, eller også var det i bemærkningerne til de lovforslag, der i øjeblikket behandles i skatte- og afgiftsudvalget, om ændring af registreringsafgiften, at ministeren skriver, at han er rede til at drøfte dette problem med udvalget.

Spørgsmålet til ministeren er så, når han nu kan spore, at der virkelig er en vis sympati for, at vi fritager alle disse forskellige former for sikkerhedsudstyr for afgift, om det ikke vil være hensigtsmæssigt, at ministeren, ikke som hr. Bernhard Baunsgaard sagde i løbet af nogle år, men allerede nu, hvor forslaget er til behandling, stiller et ændringsforslag til de forslag, der for øjeblikket ligger i skatte- og afgiftsudvalget. Det synes jeg vil være en god tanke.

Når ministeren samtidig nævner, at han skal tage hensyn til provenuet, så tror jeg nok, at det manglende provenu vil komme

ind i besparelser på de udgifter, der ellers forekommer i sygehussektoren.

Jeg vil gerne henstille til ministeren, at han taler med sin ministerkollega justitsministeren, som efter min opfattelse går ind for alt, hvad der kan fremme færdselssikkerheden.

Ministeren for skatter og afgifter (Anders Andersen):

Må jeg først sige til hr. Ole Olsen, at vi har ingen tanker om at gå over fra værdiafgift til stykafgift.

Med hensyn til spørgsmålet om, hvorvidt nogle af de nuværende sikkerhedsforanstaltninger, der er fritaget, ikke fortsat burde være fritaget, fordi det er lovpligtigt, at de skal være der – det er bl. a. frontruder, det er sikkerhedsseler – så kunne man jo overveje det og sige, at når det er lovpligtigt, at det skal med, så behøver det ikke at være fritaget, for det skal være i alle nye biler. Så havde man altså nogle midler til rådighed til at kunne gå længere med hensyn til de ting, der ikke i øjeblikket er pligt til at udstyre nye biler med, men hvor man igennem en afgiftsfritagelse animerer befolkningen til alligevel at udstyre biler med disse ting.

Jeg var for øvrigt også inde på den terminologi ved førstebehandlingen af lovforslaget, hvor jeg netop nævnte det synspunkt, at der ingen grund er til at fremsætte ændringsforslag, for ministeren har bemyndigelse til at foretage disse justeringer. Jeg har ønsket, at man i skatte- og afgiftsudvalget foretog en vurdering og en drøftelse af dette som baggrund for den handling, jeg i øjeblikket som skatte- og afgiftsminister kunne foretage mig på dette område inden for de begrænsede økonomiske muligheder.

Hermed sluttede spørgsmålet.

7) Til *justitsministeren* af:

Kirsten Madsen (FP):

»Kan Københavns amt bare ved en skrivelse på 1½ linje uden yderligere kommentarer fratage en mand samkvemsret med sine børn fra et 11 år langt ægteskab?«

(Spm. nr. 96).

Skriftlig begrundelse.

[Kirsten Madsen]

Jeg finder det ganske urimeligt, at der ikke har været givet faderen en begrundelse, som han eventuelt kunne forsvare.

Justitsministeren (Nathalie Lind):

Efter myndighedslovens § 27 har den af forældrene, der ikke har forældremyndigheden over barnet, ret til personligt samkvem med barnet. Overøvrigheden træffer efter begæring bestemmelse om omfanget og udøvelsen af samkvemsretten og kan ophæve samkvemsretten, hvis hensynet til barnets tarv eller andre vigtige grunde taler herfor.

I den konkrete sag, spørgsmålet dækker over, havde amtet tidligere udfærdiget resolution om omfanget af en fraskilt mands samkvemsret med de to børn, han har sammen med sin fraskilte kone. Efter anmodning fra den fraskilte hustru er denne samkvemsret imidlertid ophævet, først med det ældste og noget senere med det yngste af børnene.

Overøvrighedens afgørelse i sådanne sager træffes efter sædvanlig forvaltningsretlig praksis, der også har været fulgt i denne sag: ikke før begge sagens parter er blevet gjort bekendt med, hvad den anden parts standpunkt i sagen er, og hvad det støttes på, samt med alt andet foreliggende materiale, der kan have betydning for afgørelsens udfald.

På denne baggrund og under hensyn til, at afgørelser i samkvemsretssager meget ofte er af udpræget skønmæssig karakter, er overøvrighedens afgørelser i sådanne sager som regel ikke begrundet. Som anført vil parterne dog sædvanligvis være klar over baggrunden for afgørelsen, og skulle en af parterne ønske en nærmere begrundelse for den truffe afgørelse, vil en anmodning herom normalt blive imødekommet. Jeg kan oplyse, at i den konkrete sag har en sådan anmodning ikke foreligget.

Kirsten Madsen (FP):

Vil ministeren foranledige, at hvis en sådan anmodning foreligger, vil der blive taget tilbørligt hensyn til, at den tilkendte forældremyndighed af moderen blev brugt på den måde, at hun sendte barnet på Det kgl. Opfostringshus, så den kan tilbagegives til faderen, i stedet for at et sådant barn bare overlades til andre myndigheder?

Jeg synes, det er komplet umenneskeligt, at en mor kan blive tilkendt forældremyndig-

heden, hvorefter hun kan smide ungen ud og sige, at faderen ikke må se den. Efter at have gjort det med den ældste får hun foranlediget, at faderen heller ikke må se den yngste. Jeg synes, det er komplet uanstændigt, at man bare sådan kan smide sine børn over til andre instanser og fralægge sig sine egne forpligtelser.

Justitsministeren (Nathalie Lind):

Jeg må have lov at sige til fru Kirsten Madsen, at spørgsmålet til mig lød, om Københavns amt bare ved en skrivelse på 1½ linje uden yderligere kommentarer kan fratage en mand samkvemsret med sine børn fra et 11 år langt ægteskab. Det er altså et spørgsmål, der drejer sig om, hvorvidt myndigheden i dette tilfælde bør begrunde sin afgørelse eller ej, og jeg har svaret på det stillede spørgsmål.

Så fører fru Kirsten Madsen noget helt andet ind i debatten, nemlig spørgsmålet om realiteten i sagen. Jeg kan roligt sige til fru Kirsten Madsen, at jeg står ikke fra folketingets talerstol uden at have den pågældende sag i hånden og giver nogen form for udtalelse eller tilsagn om, hvordan man skal forholde sig i en samkvemsretssag. Disse sager er for alvorlige til, at de kan behandles på denne måde.

Kirsten Madsen (FP):

Jeg har heller ikke ønsket, at ministeren skulle tage stilling her fra denne talerstol til dette spørgsmål. Det er rigtigt, at der er blevet kastet et nyt spørgsmål ind i det spørgsmål, jeg havde stillet, men det var ministeren selv, der fremkaldte det ved at sige, at der ikke havde været en sådan anmodning. Som svar til ministeren på, at der ikke havde været en sådan anmodning, stillede jeg så yderligere et spørgsmål; deraf kom den ting ind i sagen.

Justitsministeren (Nathalie Lind):

Jeg vil da nødig, vil skal misforstå hinanden, men fru Kirsten Madsen vil jo senere, når fortrykket af Folketingstidende foreligger, kunne forvise sig om, hvad det er, jeg har sagt.

Det, jeg sagde – og det gentager jeg gerne – var, at hvis én af parterne skulle ønske en nærmere begrundelse for den truffe afgørel-

[Justitsministeren]

se, så vil en sådan anmodning normalt blive imødekommet, og så føjede jeg til: i den konkrete sag har en sådan anmodning ikke foreligget. Spørgsmålet drejede sig altså om at få en begrundelse for afgørelsen, og det er noget helt andet end spørgsmålet om, hvorvidt sagen kan tages op igen. Skal en sag tages op igen, må det ske ad de normale kanaler til de myndigheder, det drejer sig om, og det står enhver frit for, det er klart.

Det, fru Kirsten Madsen gør, er at begynde at argumentere om, hvorvidt det er anstændigt eller uanstændigt, at en person overlader sit barn til en offentlig myndighed. Det var det, jeg måtte tage afstand fra og sige, at en vurdering af disse meget vanskelige samkvemsretssager må kræve en omhyggelig behandling, og jeg kan ikke her, alene på et udsagn og uden at have sagens dokumenter eller nærmere kendskab til den, udtale mig om sagens realitet.

Hermed sluttede spørgsmålet.

8) Til *justitsministeren* af:

Døhrmann (FP):

Vil ministeren tilbagekalde, ændre eller tydeliggøre bekendtgørelse af 14. april 1977 om forbud mod forhandling af særlig hastighedsøgende udstyr (>tuningsdelek<), der kan anvendes til knallert, således at mindre erhvervsdrivende, der i god tro og fuldt lovligt har solgt reservedele, ikke oftere kan tiltales, slæbes for retten og dømmes, fordi køberen anvender reservedelene til et andet formål end det oplyste, og som han tilmed har skrevet under på at anvende til rette formål?«

(Spm. nr. 119).

Skriftlig begrundelse.

Der henvises til spørgsmål nr. 188 af 22. november 1977.

Døhrmann (FP):

Jeg hørte lige, at justitsministeren gerne vil sætte sig ind i sagen, og derfor vil jeg da også gerne begrunde mit spørgsmål lidt mere, end jeg har gjort.

Se, ind i en lille forretning i Haderslev, en motorcykelforhandler, kommer der en kunde, og han spørger, om han kan købe en bestemt reservedel til sin motorcykel. Nu ved

motorcykelforhandleren jo godt, at nogle af disse dele godt kan anvendes til knallerter, så han sikrer sig, så godt som han nu kan, bl. a. ved at han får kunden til at skrive under på, at kunden er bekendt med, at omtalte reservedel kun må anvendes på en motorcykel. Kunden får reservedelen med hjem og monterer den på en knallert. Kort tid efter bliver han stoppet af politiet og får en bøde. Politiet undersøger knallerten og finder ud af, hvor han har købt den reservedel, og så bliver manden slæbt i retten, hvor han nu har fået en bøde på 1.000 kr. under henvisning til en bekendtgørelse, som er udsendt den 14. april 1977 af den daværende justitsminister.

Så er det altså, at jeg spørger, om ministeren vil enten ændre, tilbagekalde eller tydeliggøre denne bekendtgørelse. Jeg mener, at en sådan forhandler faktisk har gjort, hvad han kan. Det kan ikke være rimeligt, at man slæber folk i retten, fordi der er andre, der begår ulovligheder. Man kunne med samme ret begynde at slæbe f. eks. manufakturhandlere i retten, fordi de har solgt en elefanthue til en bankrøver, for slet ikke at tale om den gas- og vandmester, som har solgt rør til bombemanden i Gladsaxe. Jeg håber, at ministeren har forståelse for problemet.

Justitsministeren (Nathalie Lind):

I forrige folketingssamling stillede hr. Døhrmann det samme spørgsmål til min forgænger. I begrundelsen for spørgsmålet dengang henviste hr. Døhrmann til en dom, der var afsagt af byretten i Haderslev, og det var den, der også blev refereret til her nu, hvor en knallert- og motorcykelforhandler blev dømt for overtrædelse af den af hr. Døhrmann nævnte bekendtgørelse, fordi han havde solgt en cylinder, der var beregnet til motorcykler, men tillige kunne anvendes i knallerter.

Byretsdommen blev anket til vestre landsret, og i min forgængers skriftlige svar på hr. Døhrmanns spørgsmål blev det tilkendegivet, at justitsministeriet, når sagen var endelig afgjort af domstolene, ville tage stilling til, om en ændring af bekendtgørelsen eller en form for fortolkningsbidrag hertil var påkrævet. Jeg kan i dag oplyse, at vestre landsret nu har stadfæstet byretsdommen.

I forbindelse med gennemførelsen af den nye færdselslov i folketingsåret 1975-76 drøf-

[Justitsministeren]

tede man i retsudvalget spørgsmålet om indførelse af et egentligt forbud mod forhandling af såkaldte tuningsdele, dvs. uoriginale dele som cylindre, topstykker m. v., der ved montering på en knallert forøger hastigheden ulovligt. Forslaget om forbud mod forhandling af tuningsdele fandt dengang tilslutning fra såvel retsudvalget som fra knallertbranchen. Baggrunden for forbuddet mod salg af tuningsdele er at søge at begrænse det store antal hastighedsforøgede knallerter.

I det svar, min forgænger afgav på det samme spørgsmål fra hr. Dohrmann, som er stillet her i dag, blev det til illustration af tuningsdelenes store betydning nævnt, at der i et materiale på 1.337 konstruktivt ændrede knallerter, materiale, der blev behandlet i en periode i 1977 af rigspolitichefens færdselsafdeling, i 505 tilfælde var anvendt ulovlige tuningsdele. Jeg kan oplyse, at der i et materiale på 2.331 konstruktivt ændrede knallerter i første halvår af 1978 i 745 tilfælde var anvendt ulovlige tuningsdele. Jeg er derfor af den opfattelse, at forbuddet mod forhandling af tuningsdele skal opretholdes, men spørgsmålet er blot, om bekendtgørelsen bør ændres.

Fastlæggelsen af begrebet tuningsdele rejste en række problemer i forbindelse med formuleringen af bekendtgørelsen. Man overvejede dels muligheden for at undtage tuningsdele til brug for banekørsel, dels afgrænsningen over for salg af lovlige reservedele til motorcykler m. v. For at begrænse mulighederne for omgåelse af forbuddet blev der valgt en meget bred formulering. Begrundelsen var, at ordningen ellers kunne frygtes at blive uden praktisk værdi.

Jeg har overvejet dette nøje, læst de pågældende domme, og jeg er af den opfattelse, at vi bør opretholde den brede formulering af forbuddet. Eventuelle urimelige konsekvenser af dette bredt formulerede forbud må afbødes gennem anklagemyndighedens tiltalerejsning. Jeg kan oplyse, at justitsministeriet fra politiet modtager indberetning om samtlige sager vedrørende overtrædelse af tuningsbekendtgørelsen, og at man herigenom nøje følger den praksis, der danner sig ved tiltalerejsning.

Jeg føler mig næsten forpligtet til at sige tak for den lange redegørelse, jeg fik, selv om jeg ikke har bedt om at få oplyst, hvor mange knallerter der er blevet udboret eller gjort ulovlige.

Jeg forstår altså, at ministeren ikke mener, at den bekendtgørelse skal ændres, og det er jeg faktisk meget, meget skuffet over. Jeg synes, det er forkasteligt, at landets justitsminister her fra talerstolen faktisk kan slå ud med armene og give op over for, at nogle mennesker på grund af andres ulovligheder skal slæbes i retten og dømmes for noget, som de ikke har spor skyld i. Det synes jeg godt nok er groft, og jeg synes faktisk, kan jeg ikke lade være at sige, at partiet venstre skulle holde op med at snakke så meget om liberalisme og de små i samfundet, de små næringsdrivende og alt det dér.

Bekendtgørelsen ligger der, og retten har kun én eneste ting at gøre, og det at dømme efter de love og de bekendtgørelser, der bliver sendt ud herindefra. Derfor kan man slet ikke begynde at undskyldte sig med, at man skal vurdere i hvert enkelt tilfælde. Det er da klart, at når det står i loven, så har dommeren og politiet og alle andre kun én ting at gøre, og det er at rette sig derefter.

Jeg må nok sige, at ud af de mange spørgsmål, der er stillet, og de svar, der er givet her i dag, var det svar, justitsministeren gav mig, det dårligste og det mest udemokratiske.

Justitsministeren (Nathalie Lind):

Jeg vil blot sige til hr. Dohrmann, at hans vurdering af, at svaret er udemokratisk, og hvilke andre elskværdige gloser hr. Dohrmann hæfter på min besvarelse, må jeg jo overlade til ham.

Jeg vil gerne have lov til at understrege, at ideen med et forbud mod salg af tuningsdele er at finde frem til en ordning, således at man i videst muligt omfang undgår, at et meget stort antal knallerter bliver ulovliggjort, således at de kan køre hurtigere.

Så rejser hr. Dohrmann spørgsmålet om, hvordan den enkelte er stillet, når man har en bekendtgørelse af denne art. Jeg mener at have redegjort for, at det er nødvendigt med en bred formulering, hvis dette mål skal opnås, altså hvis forbuddets overholdelse skal være mulig. Da hr. Dohrmann har interesse-

Dohrmann (FP):

[Justitsministeren]

ret sig så meget for denne sag, har han jo sikkert også læst i hvert fald den dom, han selv citerede fra Haderslev ret, hvor man klart og tydeligt sagde, at man ikke i det konkrete tilfælde fandt, at der forelå sådanne omstændigheder, at forhandleren kunne være fri for ansvar.

Jeg ville ikke drømme om her at kommentere rettens afgørelse. Det er en bevisbedømmelse, der er lagt til grund. Det, jeg har sagt, er, at vi finder det nødvendigt med en bred formulering, ellers når vi ikke frem til det mål. Vi vil omvendt, har jeg sagt, i justitsministeriet følge, hvordan praksis er med hensyn til tiltalerejsning. Men at kalde denne holdning, jeg her har givet udtryk for, udemokratisk eller bruge andre mindre elskværdige udtryk, det kan jeg på ingen måde acceptere.

Hermed sluttede spørgsmålet.

9) Til boligministeren af:

Kirsten Jacobsen (FP):

»Vil ministeren tage initiativ til at ændre den urimelige forskelsbehandling, der finder sted mellem sociale boligselskaber og private grundejere med hensyn til hensættelser til udvendig vedligeholdelse?«

(Spm. nr. 102).

Skriftlig begrundelse.

Det er aldeles forkasteligt, at sociale boligselskaber igennem lovgivning skal anses som værende mere ansvarlige end private grundejere med hensyn til, hvilke beløb der skal hensættes til udvendig vedligeholdelse.

Af hensyn til lejerne i begge former for byggeri må det være rimeligt, at man har en løbende, bestemt hensættelse til disse formål for at imødegå pludselige kraftige husleje forhøjelser som følge af tidligere års forsyndelser. I sociale boligselskaber af nyere dato er behovet for en kontinuerlig hensættelse endnu større, idet selskabernes økonomi og manglende udlejning m. m. i mange tilfælde kan friste bestyrelserne til at undlade disse nødvendige hensættelser.

Kirsten Jacobsen (FP):

Det spørgsmål, jeg har stillet til boligministeren om hensættelse til udvendig vedlige-

holdelse, er affødt af en konkret sag, som jeg har kendskab til.

Jeg vidste godt i forvejen, at i alle forhold er det sådan, at sociale boligselskaber favoriseres aldeles urimeligt i forhold til private grundejere. Men selv jeg var dog skeptisk over for, om det virkelig forholdt sig sådan, at de henlæggelser, som private grundejere skal foretage i medfør af lov om regulering af boligforhold, og som er meget nøjagtigt og meget udførligt beskrevet i loven, fandt man ikke nogen anledning til at pålægge de sociale boligselskaber. I lov om boligbyggeri har man fra lovgivningens side kun fastslået, at de sociale boligselskabers ejendomme skal holdes forsvarligt ved lige – det står i § 55 – og så er det i øvrigt de sociale boligselskabers større eller mindre forpligtelse at overholde denne paragraf. Det er også de sociale boligselskabers eget skøn, hvorvidt de finder ejendommen forsvarligt vedligeholdt eller ej.

Jeg ved naturligvis godt, at boligministeren vil fortælle mig, at kommunalbestyrelserne skal påse, at det bliver overholdt, men det er aldeles vilkårligt, hvordan alle landets kommunalbestyrelser vil fortolke, om en ejendom er forsvarlig vedligeholdt.

Specielt synes jeg, det er forkasteligt, at man ikke stiller det samme krav til de sociale boligselskaber, når man tænker på selskabernes meget vaklende økonomi i starten, og når man tænker på, at man af hensyn til bevarelsen af private ejendomme har pålagt, at der skal hensættes 1 pct. af ejendomsværdien til genopretning, for at man ikke kommer ud for enormt store husleje forhøjelser på et eller andet tidspunkt, fordi der skal foretages store istandsættelser. Der kommer man altså ud for, at de sociale boligselskaber kan lade være med at hensætte noget til genopretning, og så gør det ikke noget, at deres lejere bliver pålagt enormt store huslejestigninger.

Jeg håber derfor på, at ministeren vil sige, at når man finder det rimeligt at præcisere i lovteksten, at de private grundejere skal hensætte bestemte beløb, så må det samme krav med rette kunne stilles til de sociale boligselskaber.

Boligministeren (Erling Olsen):

Det bliver de også. Såvel private udlejningsejendomme som almenyttige boliger skal holdes forsvarligt ved lige. Det er ud-

[Boligministeren]

gangspunktet for de regler, vi har på dette område.

I kommuner med huslejeregulering er lejen bundet, og det er baggrunden for, at der her er regler om, at man skal afsætte bestemte andele af lejen til udvendig vedligeholdelse. Udlejeren kan forlange, at lejen kan dække de vedligeholdelsesbeløb, der skal afsættes, og lejeren kan forlange, at de afsatte beløb, men normalt heller ikke mere, bruges til vedligeholdelse.

I de områder, hvor der ikke er huslejeregulering, skal ejeren af private udlejningsejendomme, og det har lejerne krav på, holde ejendommen forsvarligt ved lige, men skal ikke hensætte bestemte beløb hertil.

I de almennyttige boligselskaber skal lejen dække udgifterne, herunder til forsvarlig vedligeholdelse og henlæggelse til hovedindsættelser. Det er faktisk kommunalbestyrelserne, der skal påse, at boligselskaberne, når de fastsætter lejerne, sikrer sig de nødvendige beløb til vedligeholdelsen, og også at de gennemfører den, og det gælder i alle landets kommuner.

Så spørger fru Kirsten Jacobsen: ja men hvordan bliver det rent faktisk overholdt? Der må vi sige, at af de oplysninger, vi har om almennyttige boligselskabers regnskaber, fremgår det, at de gennemsnitlige udgifter til vedligeholdelse svarer til ca. 12 kr. pr. m². Det er nogenlunde det samme som det, der efter de undersøgelser, der foreligger, afsættes til formålet i private udlejningsejendomme i områder med huslejeregulering. Altså kort og godt: vores undersøgelser viser, at man stort set bruger samme beløb pr. kvadratmeter i private udlejningsejendomme og i almennyttigt byggeri, så der skulle overhovedet ikke være nogen mærkbar forskel.

Kirsten Jacobsen (FP):

Det er da rart, at de sociale boligselskaber frivilligt afsætter et sådant beløb i bred almindelighed, men jeg tror da ikke, at ministeren mener, at det gør, at man lovgivningsmæssigt skal behandle disse selskaber anderledes, end man skal behandle almindelige, private grundejere.

Ministeren sagde, at man stiller de samme krav. Nej, det gør man netop ikke! Man stiller det samme hovedkrav, og så kommer man med en meget lang liste i boligregule-

ringsloven om, hvordan de private grundejere skal afsætte beløb. Det vil med andre ord sige, at man i regeringen har den opfattelse, at de sociale boligselskaber er flinkere til at overholde loven, dem kan man bare henstille venligt til: sådan skal I endelig gøre, og så kan man ellers håbe på, at de vil gøre det.

Men når ministeren nu har den opfattelse, at det fungerer så godt og så rimeligt, så kan jeg jo stille ministeren et andet spørgsmål. Ministeren har sagt, før han tiltrådte som boligminister, at man skal forenkle boliglovgivningen, modernisere boliglovgivningen, og jeg vil derfor gerne spørge: når ministeren nu har så gode erfaringer med den lille, nemme paragraf i boligbyggeriloven om, at ejendommene kun skal holdes forsvarligt ved lige, vil ministeren så drage omsorg for, at den paragraf i boligreguleringsloven, som fylder halvanden spalte, bliver ændret til en tilsvarende nem, overskuelig paragraf, således at de private grundejere kun forpligtes til at holde deres ejendomme forsvarligt ved lige?

Boligministeren (Erling Olsen):

Den lille, nemme og overskuelige paragraf indebærer, at det er kommunen, der skal påse, at ejendommen holdes forsvarligt ved lige, og bliver den ikke det, så kan boligselskabet sættes under administration. Skulle man have samme lille, nemme paragraf over for de private grundejere, ja, så måtte det også være kommunen, der kiggede på, om de nu holdt det ordentligt ved lige, og det måtte også være kommunen og boligministeriet, der i fællesskab sørgede for, at de pågældende blev sat under administration, hvis de ikke gjorde det. Hvis fru Kirsten Jacobsen mener, at en sådan bestemmelse ville være fremkommelig i relation til det private udlejningsbyggeri, så ville det egentlig være interessant.

Hermed sluttede spørgsmålet.

10) Til *indenrigsministeren* af:

Pilgaard Andersen (FP):

»Ministeren bedes oplyse, hvorvidt en borgmester og en kommunaldirektør i en konkret klagesag kan meddele, at denne er

[Pilgaard Andersen]

behandlet i kommunalbestyrelsen, når dette bevisligt ikke er tilfældet, og samtidig undlade at forelægge kommunalbestyrelsen sagen som efterretningssag, således som det er angivet i vedtægt for styrelsen af de kommunale anliggender § 6, stk. 2.«

(Spm. nr. 112).

Skriftlig begrundelse.

Jeg finder ikke, det er rimeligt, at en borgmester kan afgøre en bestemt klagesag over personalet i kommunens social- og sundhedsforvaltning uden at sende sagen i det sociale udvalg, hvor klagen kunne blive behandlet, og hvorfra der normalt ville udgå en skriftlig meddelelse til klageren.

Jeg finder, at borgmesteren i Brøndby kommune har overskredet sine beføjelser efter styrelsesvedtægten, § 6, stk. 2, ifølge hvilken borgmesteren kun kan afgøre sager på kommunalbestyrelsens vegne, når sagen ikke tåler opsættelse eller ikke giver anledning til tvivl. Den pågældende sag kan i alle tilfælde give anledning til tvivl. Jeg mener, at borgmesteren har udøvet magtmisbrug og har ført byrådet bag lyset.

Indenrigsministeren (Enggaard):

Det fremgår af begrundelsen for spørgsmålet, at hr. Pilgaard Andersen ikke anser det for rimeligt, at en borgmester har taget stilling til en klage over kommunens personale uden forinden at have indhentet en udtalelse fra et stående udvalg.

Hertil må jeg sige, at borgmesteren ifølge den kommunale styrelseslovs § 31 har den daglige ledelse af kommunens administration. Det følger heraf, at en klage over en kommunalt ansat i første række må rettes til borgmesteren. Det må så afhænge af sagens karakter, på hvilket niveau sagen skal behandles, men udgangspunktet må være, at det ligger inden for en borgmesters kompetence at tage stilling til en sådan klage. Man kan ikke opstille en regel om, at borgmesteren er forpligtet til at orientere kommunalbestyrelsen om en sådan beslutning.

Den påberåbte bestemmelse i normalstyrelsesvedtægten § 6, stk. 2, kommer ikke i anvendelse i det foreliggende tilfælde. I øvrigt er bestemmelsen i normalvedtægten § 6, stk. 2, 2. punktum, om pligt for borgmesteren til at forelægge visse afgørelser for kommu-

nalbestyrelsen som efterretningssager ikke optaget i styrelsesvedtægten for Brøndby kommune.

Da borgmesteren svarer på kommunalbestyrelsens vegne, kan det efter min opfattelse ikke kritiseres, at skrivelsen fremtræder, som om den var afsendt af kommunalbestyrelsen.

Pilgaard Andersen (FP):

Jeg må beklage, at det ikke var dette svar, jeg havde ønsket.

Jeg synes nok, at det havde været rimeligt, at den pågældende borgmester havde sendt denne klage til det sociale udvalg, da det jo var i den sociale forvaltning, disse mennesker var ansat, og jeg mener, at det havde været rimeligt, at de ting var blevet behandlet i et større forum.

Jeg kan forstå, at ministeren mener, at efter styrelseslovens § 31 har borgmesteren ikke gjort noget forkert vedrørende denne skrivelse, som han har sendt til vedkommende. Jeg vil da gerne spørge ministeren, om ikke han vil rette henvendelse til tilsynsrådet om, at det er rigtigt.

Jeg kan altså ikke se andet, end at borgmesteren ikke i dette tilfælde kan træffe denne afgørelse. Jeg mener, at efter § 6, stk. 2, kan borgmesteren kun afgøre sager alene, hvis det er sager, der ikke kan tåle udsættelse, eller hvis han ikke er i tvivl, men de skal senere forelægges som efterretningssager. Dette er ikke sket. Jeg mener, at den pågældende sag kan give anledning til tvivl, og derfor bør den nok afgøres i et større forum. Byrådet burde altså have været med i den beslutning og den afgørelse, inden skrivelsen blev sendt.

Indenrigsministeren (Enggaard):

Jeg kan forstå, at spørgeren mener, at denne sag burde have været sendt til det sociale udvalg til behandling. Det kan naturligvis altid diskuteres. Det, jeg har svaret på, er, om borgmesteren har handlet ukorrekt i forhold til det grundlag, som Brøndby kommune styres på, og det mener jeg ikke at han har.

Sagen giver mig anledning til en mere principiel bemærkning, nemlig vedrørende spørgsmålet om, hvordan klager over kommunal administration i virkeligheden bør behandles. Jeg tror, vi har en tiltagende ten-

[Indenrigsministeren]

dens til, at enkeltsager, som denne også er et udtryk for, bringes ind i folketinget, hvor der i spørgetiden eller i spørgsmål fra kommunaludvalget til ministeren spørges til en konkret sag, som aldrig har været indbragt for tilsynsrådet i det pågældende amt. Jeg mener i virkeligheden, at det er en forkert vej, at man går via folketinget, som så, som der blev rettet opfordring om her, anmoder om, at man spørger det pågældende tilsynsråd, som så begynder at behandle en sag.

Jeg mener at måtte anbefale, at man for at få den hurtigste og bedste undersøgelse af sager af denne art tilskynder de pågældende, som er utilfredse med en administrativ forretningsorden, eller hvad det kan være, til at henvende sig til tilsynsrådet i det pågældende amt. Det kan også ethvert kommunalbestyrelsesmedlem i Brøndby kommune eller andre kommuner i Københavns amt gøre.

Pilgaard Andersen (FP):

Jeg mener nok, at det rette forum er her. Hvis der skal rettes noget ved styrelsesloven, så må det være rigtigt, at vi fører det frem her. Jeg mener, at der sker visse ting, som er med til at rejse nogen tvivl rundt omkring i kommunerne med hensyn til, hvor meget en borgmester kan tillade sig, hvor meget en borgmester kan bruge sine beføjelser, eller vi kan kalde det magtmisbrug, uden at tage hensyn til, at den pågældende kommunalbestyrelse skal være med i en demokratisk afgørelse. Jeg mener nok, at folketinget må være det rigtige forum.

Hermed sluttede spørgsmålet.

11) Til *handelsministeren* af:

Jørgen Jensen (DKP):

»Vil ministeren henstille til Danmarks Nationalbank, at den ikke tillader valutatransaktioner til brug ved overførsel af danske skibe til rent bekvemlighedsflag?«

(Spm. nr. 121).

Skriftlig begrundelse.

Kosangaskoncernen påtænker at overføre tankskibe til maltesisk flag og truer med at afskedige 350 danske søfolk, hvilket vil koste samfundet ca. 25 mill. kr. i dagpenge. Der er andre rederier, som har overført skibe til be-

kvemlighedsflag. Danmarks Nationalbank skal give tilladelse til valutatransaktioner og har derfor mulighed for at stoppe denne udvikling.

Handelsministeren (Arne Christiansen):

Der findes i den gældende lovgivning om skibsfartserhvervet ikke noget forbud imod, at danske virksomheder driver rederivirksomhed i lande med bekvemlighedsflag. Valutabestemmelserne er efter deres karakter generelle og tillader, at valutatransaktioner i forbindelse med eksport, herunder altså også eksport af skibe, kan foretages med alle lande på sædvanlige kommercielle vilkår. Jeg finder derfor ikke grundlag for at rette den ønskede henstilling til Danmarks Nationalbank om, at valutabestemmelserne benyttes til at forhindre overdragelse af skibe til lande, hvor skibsfart må betragtes som drevet under bekvemlighedsflag.

Der foreligger undertiden for valutamyndighederne transaktioner, der ikke kan betragtes som sædvanlige kommercielle transaktioner, men som ud fra en samlet vurdering må betragtes som rene finansielle transaktioner, og de er ikke tilladt. I sådanne sager, der også omfatter overdragelse af skibe til udlandet, tillader valutamyndighederne ikke, at transaktionerne gennemføres.

Afgørelsen af den i begrundelsen for spørgsmålet nævnte rent konkrete sag, der er under behandling i Danmarks Nationalbank, finder jeg ikke det er rigtigt at jeg udtaler mig om på nuværende tidspunkt.

Jørgen Jensen (DKP):

Jeg skal lige gøre opmærksom på, at når vi rejser spørgsmålet, så er det fordi det altså betyder beskæftigelse for 350 danske søfolk. Jeg vil også gøre opmærksom på, at dette at overføre skibe til bekvemlighedsflag også gøres for at sikre en lavere beskatning, ringere sikkerhedskrav og lavere lønninger.

Når ministeren siger, at der ikke er noget forbud mod at overføre skibe til bekvemlighedsflag, så må jeg sige, at det heller ikke er det, vi har gjort opmærksom på. Vi har gjort opmærksom på, at der skal altså nogle valutamæssige transaktioner til, for at det kan lade sig gøre at overføre et skib til bekvemlighedsflag, og derfor var spørgsmålet, om man ville forhindre noget sådant. Og

[Jørgen Jensen]

jeg kan ikke takke ministeren, fordi ministeren siger, at det vil man altså ikke.

Jeg må så spørge, om ministeren finder det rimeligt, at man i denne situation overfører rent skibe til bekvemmelighedsflag, eller om ministeren vil tage andre initiativer for at sikre, at det ikke finder sted.

Handelsministeren (Arne Christiansen):

Jeg må forstå hr. Jørgen Jensens sidste spørgsmål således, om jeg vil tage initiativer med henblik på, at der ikke kan overføres skibe til bekvemmelighedsflag.

Der er ingen overvejelser i gang om at ændre lovgivningen på det punkt. Jeg synes, det må være rigtigt at sige, at dansk skibsfart i meget betydeligt omfang er beskæftiget på det internationale fragtmarked og ikke bør stækkes ved et forbud mod at drive rederivirksomhed i andre lande. Dette vil i flere og flere tilfælde være en nødvendig forudsætning for at opnå fragter på det internationale fragtmarked. Men det er altså ikke alene et spørgsmål om fragter. Det kan også være et spørgsmål om beskæftigelse, for det er jo ikke ensbetydende med, at besætningerne bliver fjernet, fordi skibene sejler under bekvemmelighedsflag.

Jørgen Jensen (DKP):

Nej, det er rigtigt, at det ikke er en naturnødvendighed, at besætningerne bliver fjernet, fordi skibene bliver overført til bekvemmelighedsflag. Men i den pågældende sag, som vi har peget på, er der givet udtryk for, at det var det, man ville, fordi man sagde, at så kunne man halvere lønudgiften. Der er altså ingen tvivl om det, man vil.

Så vil jeg også godt understrege endnu en gang, at der ikke behøver at finde en lovændring sted for at gribe ind. Ministeren sagde selv i sit første svar, at hvis det er transaktioner, som alene må betragtes som rent finansielle transaktioner, så kan man gribe ind. Derfor vil jeg da godt spørge, om ikke der er tale om rent finansielle transaktioner, når rederiet giver udtryk for, at det er for at ændre den indtjening, man har. Man siger, at man vil fjerne et underskud ved at overføre skibene og dermed sikre lavere lønninger, så det kan give overskud. Det må jeg betragte som rent finansielle grunde, og derfor er der

altså lovhjemmel for, at man kan gribe ind, hvis man vil.

Jeg må derfor gentage mit spørgsmål: vil man benytte den mulighed, man har, for at stoppe den overførsel, eller vil man ikke?

Askjær Jørgensen (FP):

I fremskridtspartiet er vi naturligvis bekymrede, når vi i dagspressen skal læse om, at nu er der udsigt til, at en dansk erhvervsvirksomhed skal flyttes til udlandet. Vi er naturligvis klar over, at en af årsagerne til, at sådanne virksomheder måske bliver flyttet til udlandet, er den idelige hetz, som DKP fører mod danske erhvervsvirksomheder, kapitalkoncentrationer osv. Derfor er mit spørgsmål til handelsministeren, om handelsministeren er enig i den betragtning, at en af de kraftigste årsager til, at rederivirksomheder måske overvejer at flytte til udlandet, det er den hetz, der føres imod dem fra venstrepartier her i samfundet.

Formanden:

Inden jeg giver ordet til ministeren, gør jeg opmærksomhed på, at det ikke er muligt for spørgeren af få ordet, da han har brugt sin taletid.

Handelsministeren (Arne Christiansen):

Hr. Jørgen Jensen kan jeg svare ved at gentage, hvad jeg sagde i første omgang, at jeg ikke finder grundlag for at rette nogen henstilling til Danmarks Nationalbank. Den rent konkrete sag, der har foranlediget spørgsmålet, er under behandling, og derfor ønsker jeg ikke at udtale mig om den.

Med hensyn til hr. Askjær Jørgensens spørgsmål skal jeg kun sige, at der kan være mange årsager til, at man foretager sådan en disposition.

Hermed sluttede spørgsmålet, og spørgetiden var dermed til ende.

Skriftligt besvarede spørgsmål:

Formanden:

Fra ministre er modtaget skriftlig besvarelse af spørgsmål stillet af følgende medlemmer af folketinget:

Ernst Schmidt: spm. nr. 44.

Keld Andersen: spm. nr. 49.

Voigt: spm. nr. 52, 55, 56 og 57.

Arentoft: spm. nr. 53.

Bernhard Baunsgaard: spm. nr. 54, 58 og 91.

Maisted: spm. nr. 66 og 72.

Mimi Jakobsen: spm. nr. 67 og 68.

Lilli Gyldenkilde: spm. nr. 69.

Bjørn Poulsen: spm. nr. 83.

Pilgaard Andersen: spm. nr. 84.

Alfred Hansen: spm. nr. 89.

Til *justitsministeren* (6/10 78) af:

Ernst Schmidt (FP):

»Kan bestemmelserne om bl. a. vejafmærkning m. v. i den gældende færdselslov medføre, at en stærkt befærdet vej får højrevigepligt for en privat, unavngivet udkørselsvej, der benyttes af mere end to grundejere, når denne udkørsel ikke er afmærket med hjattænder el. lign.«

(Spm. nr. 44).

Begrundelse.

Af trafikikkerhedsmæssige grunde er spørgsmålet rejst, da der på dette område synes at være nogen uklarhed i lovgivningen. Dette er påpeget fra flere sider bl. a. i en artikel af Arne Travis i tidsskriftet *Den danske Etat* nr. 7/78 under overskriften *Hjattænder og Trafikkerhed*.

Besvarelse (17/10 78):

Justitsministeren (Nathalie Lind):

Efter færdselsloven og vejafmærkningsbekendtgørelsen tilkendes ubetinget vigepligt ved afmærkning. Ubetinget vigepligt gælder dog uden afmærkning ved udkørsel fra parkeringsplads, ejendom eller grundstykke, tankstation eller andet lignende område uden for vej, fra sti, gågade, markvej eller lignende og ved enhver udkørsel fra vej, der sker over fortovej eller cykelsti.

I vejafmærkningscirkulæret er der fastsat nærmere regler for, i hvilke kryds der ved afmærkning skal etableres ubetinget vigepligt. Dette skal bl. a. ske ved indmundinger i hovedveje og – medmindre særlige omstændigheder gør sig gældende – ved indmundinger i veje, der er præget af gennemkørende

trafik. Hvis en sådan afmærkning ikke er etableret, vil der være almindelig højrevigepligt i krydset. Justitsministeriet kan derfor ikke afvise, at det vil kunne forekomme, at en stærkt befærdet vej har almindelig højrevigepligt over for en mindre vej, dog kun hvis de lokale myndigheder ikke har foretaget afmærkning i overensstemmelse med reglerne i vejafmærkningscirkulæret.

Til *ministeren for skatter og afgifter* (9/10 78) af:

Keld Andersen (KF):

»Vil ministeren ved beregningen af værdistigningsafgiften tage hensyn til den merværdi, som en ejer ofte gennem en årrække har tilført sin ejendom?«

(Spm. nr. 49).

Begrundelse.

De fleste boligejere tilfører gennem vedligeholdelse, forbedringer, moderniseringer inde og ude m. m. deres ejendom en merværdi, som det ikke er rimeligt at medregne i den opgørelse, der skal ligge til grund for beregningen af værdistigningsafgiften.

Besvarelse (18/10 78):

Ministeren for skatter og afgifter (Anders Andersen):

Det er hensigten at udforme forslaget om en værdistigningsafgift således, at afgiften ikke svares af de udgifter til forbedringer, som ejeren har afholdt mellem anskaffelsestidspunktet (basistidspunktet) og afståelsen.

Derimod er det ikke tanken at tage hensyn til afholdte udgifter til almindelig vedligeholdelse.

Til *justitsministeren* (9/10 78) af:

Voigt (FP):

»Vil ministeren anmode amtsvejvæsenet om, at der bliver opsat en stoptavle ved frakørslen fra motorvejen ved Farum midtpunkt fremfor den nuværende markering med hjattænder og trekant på spids?«

(Spm. nr. 52).

Begrundelse.

Det fremgår af *Søndags-Aktuelt* den 8. oktober 1978 side 13, at der på det i spørgs-

[Voigt]

målet nævnte sted dagligt sker uheld. I overskriften peges endog på, at det er en dødsfælde.

Det fremgår af artiklen, at politiet observerede flere farlige situationer under opmålinger på stedet lørdag i forbindelse med et færdselsuheld, samt at politiet nu vil kikke nærmere på frakørselsforholdene på motorvejen. Endvidere siger politiet i et svar fra journalisten, at det kan da godt være, at man i stedet bør indføre fuldt stop.

Når jeg over for ministeren påpeger denne sag, som man vel ikke kan kalde et landsdækkende problem, så skyldes det naturligvis, at vi i trafikken må prøve at forebygge, således at vi kan undgå mange af de meningsløse ulykker, der indtræffer. Helt kan vi ikke gardere os mod trafikulykker, men vi kan da i det mindste omgående skride til handling, hvor der bliver påpeget steder, som kan medføre ulykker. En fuldt-stop-tavle kan muligvis ikke forhindre ulykker det pågældende sted, men den kan utvivlsomt reducere antallet betydeligt, hvilket igen vil sige, at der først og fremmest spares unødvendig smerte og sorg hos de implicerede, men også offentlige udgifter, som må anvendes til hospitalsbetaling m. m. Det er ud fra disse betragtninger, jeg har stillet spørgsmålet til justitsministeren fremfor til ministeren for offentlige arbejder.

Besvarelse (17/10 78):

Justitsministeren (Nathalie Lind):

Justitsministeren fastsætter i medfør af færdselslovens § 95, stk. 1, bestemmelser om udformningen og betydningen af bl. a. færdselstavler. Justitsministeren fastsætter endvidere i medfør af § 95, stk. 3, bestemmelser om anvendelse af afmærkningen.

Afgørelse af vigepligtsforholdene i vejkryds sker efter retningslinierne i justitsministeriets cirkulære af 14. oktober 1977 om vejafmærkning.

Efter cirkulæret skal afmærkning af »Stop ved vejkryds« godkendes af justitsministeriet. Godkendelse vil i almindelighed kun kunne forventes ved kryds uden for tættere bebygget område, og kun hvor sidevejstrafikken vanskeligt kan opfylde den ubetingede vigepligt uden at standse op før indkørsel i krydset.

Justitsministeriet har i anledning af spørgsmålet anmodet politimesteren i Hillerød om at drøfte afmærkningen ved frakørslen fra motorvejen ved Farum midtpunkt med de lokale vejmyndigheder og på baggrund heraf afgive en udtalelse til justitsministeriet om afmærkningen det pågældende sted.

Til ministeren for offentlige arbejder (9/10 78) af:

Arentoft (FP):

»Vil ministeren oplyse begrundelsen for, at statshavnsadministrationen Frederikshavn, der i de kommende år har planlagt at udskifte fortøjningsringe i sine havne med pullerter, har valgt at benytte sådanne fremstillet i Sverige fremfor at placere disse ordre hos danske støberier og/eller skibsværfter?«

(Spm. nr. 53).

Begrundelse.

Der henvises til JTI-information (Jysk Teknologisk Institut) af september 1978, der bl. a. omtaler, at svenskfremstillede pullerter har været styrkeprøvet, og at de hverken i materialevalg eller konstruktion adskiller sig fra dem, der hidtil har været anvendt.

Besvarelse (18/10 78):

Ministeren for offentlige arbejder (Ivar Hansen):

Statshavnsadministrationens praksis med hensyn til pullerter er, at disse udføres efter statshavnsadministrationens egen model og etableres samtidig med anlæg af kajernes bolværker. Da disse arbejder altid udliciteres, indgår pullerterne som en del af bolværksentrepriserne, hvilket betyder, at pullerterne indkøbes af entreprenøren, hvor disse er billigst.

I efteråret 1977 ønskede statshavnsadministrationen at overgå til en ny model, idet fastgørelsesmåden til kajen ønskedes ændret med henblik på en lettere i arbejdet med en successiv udskiftning af fortøjningsringe med pullerter, et arbejde der var nødvendiggjort af de efterhånden utidssvarende fortøjningsringe.

Man var vidende om, at entreprenørerne i den sidste halve snes år havde fået leveret over 80 pct. af alle etablerede pullerter gen-

[Ministeren for offentlige arbejder]

nem et svensk firma, som var specialister i udvikling og levering af bl. a. pullerter. Dette firma fik overdraget udviklingen af den nye pullertype, og man knyttede til udviklingsordren leverance af 80 stk. pullerter, idet et sådant udviklingsarbejde nødvendigvis må udføres i forbindelse med støbning af pullerter, da detaljer i konstruktionen bl. a. af støbetekniske hensyn kun kan vurderes på et støberi.

Tilbudet fra det svenske firma lød på i alt ca. 168.000 danske kr. for udviklingsarbejdet inklusive pullertleverancen.

I aftalen med det svenske firma betingede man sig ret til fremover at lade den nyudviklede pullert – statshavnsadministrationens nye model – udføre, hvor man måtte ønske det, dvs. hvor entreprenørerne så deres fordel i at købe pullerterne. Danske støberier og/eller skibsværfter vil således, bortset fra de i forbindelse med udviklingsarbejdet leverede pullerter, også fremover på lige vilkår med andre leverandører kunne levere pullerter til statshavnsadministrationen.

Det bemærkes, at der i forbindelse med renovering af fortøjningsanordninger i de kommende år ved entreprenør skal udføres arbejde for ca. 1 mill. kr., hvoraf pullertleverancer formentlig vil udgøre ca. 300.000 kr.

Til *ministeren for skatter og afgifter* (9/10 78) af:

Bernhard Baunsgaard (RV):

»Hvordan er skønnet for 1979 med hensyn til antal skatteydere i alt, antal skatteydere på 1., 2. og 3. trin, og hvor stor en indkomstmasse regner man med beskattes på hvert trin, og har man oplysninger fra tidligere år og skøn for 1979 over, hvor stor en del af skatteyderne på 1., 2. og 3. trin der ingen ligningsmæssige fradrag har?«
(Spm. nr. 54).

Begrundelse.

Finansloven bygger på et skøn over provenuet af indkomstskatterne. I et sådant skøn må indgå bl. a. ovennævnte delskøn. Det vil have interesse at have disse delskøn oplyst.

Besvarelse (18/10 78):

Ministeren for skatter og afgifter (Anders Andersen):

De samlede skattepligtige indkomster for indkomståret 1979 er ved udarbejdelsen af finanslovsforslaget for 1979 skønsmæssigt anslået til godt 218 mia kr.

Det samlede antal indkomstansættelser i 1979 er skønsmæssigt opgjort til ca. 4.140.000 personer. Af disse skønnes ca. 2.940.000 at skulle betale indkomstskat.

Efter de gældende regler om regulering af personfradrag og skalatrinene i statsskatteskalaen efter timelønsindeks, som ligger til grund for udarbejdelsen af finanslovsforslaget for 1979, omfatter skalaens 1. trin skattepligtige indkomster på indtil 80.500 kr., 2. trin indkomster mellem 80.500 kr. og 144.900 kr. og 3. trin indkomster over 144.900 kr.

Det almindelige personfradrag bliver 15.000 kr. og det særlige personfradrag for enlige pensionister 27.900 kr.

Hvis denne skatteskala skal anvendes, kan antallet af indkomstansættelser på de tre skalatrin anslås til følgende:

	Skattepligtig indkomst kr.	Antal ansættelser
1. skalatrin	indtil 80.500	ca. 3.110.000
2. skalatrin	80.500–144.900	ca. 880.000
3. skalatrin	over 144.900	ca. 150.000
I alt		ca. 4.140.000

Af de ca. 3.110.000 indkomstansættelser på 1. skalatrin skønnes ca. 1.200.000 at blive fritaget for at betale indkomstskat som følge af personfradragene.

Den del af de samlede skattepligtige indkomster, hvoraf der beregnes skat på hver af de tre skalatrin, kan anslås således:

	Skattepligtig indkomst mill. kr.
1. skalatrin	ca. 178.000
2. skalatrin	ca. 28.000
3. skalatrin	ca. 12.000
I alt	ca. 218.000

Personfradragene vil bevirke, at der reelt ikke vil blive beregnet skat af en del af de anførte ca. 178.000 mill. kr. på 1. skalatrin. Det drejer sig antagelig om ca. 60.000 mill. kr.

Der foreligger ingen skøn over, hvor stor en del af skatteyderne på de tre skalatrin der ikke vil have ligningsmæssige fradrag i 1979.

[Ministeren for skatter og afgifter]

De seneste oplysninger om, hvorledes antallet af personer helt uden ligningsmæssige fradrag er fordelt efter størrelsen af de skattepligtige indkomster, findes i slutligningsstatistikken for 1975. Den omfatter i alt ca. 3.983.000 personer, hvoraf ca. 1.085.000 slet ikke havde ligningsmæssige fradrag. Ca. 37 pct. af skatteyderne på 1. skalatrin var helt uden ligningsmæssige fradrag. Det drejer sig om ca. 1.064.000 personer, og det må antages, at en meget stor del af disse havde så lave skattepligtige indkomster, at de ikke betalte indkomstskat. På 2. skalatrin var ca. 2 pct. af skatteyderne uden ligningsmæssige fradrag, og på 3. skalatrin var den tilsvarende procent ca. 1,5.

Til statsministeren (10/10 78) af:

Voigt (FP):

»Vil regeringen – på baggrund af den åbne erkendelse fra flere kendte christianitter af, at profit, vold og narkohandel truer Christiania med sammenbrud – tage initiativ til, at den såkaldte fristad bliver rømmet?«

(Spm. nr. 55).

Begrundelse.

Vibeke og Per Løvetand skriver i Christiania-Nyt (refereret i Jyllands-Posten den 10. ds.), at handel med kokain og heroin på Christiania er blomstret op i hidtil ukendt grad og Christiania er blevet et junk-marked for bl. a. Vesterbro og Nørrebro.

Der peges endvidere på, at den interne vold er blevet et uøseligt problem, at stadig færre christianitter har arbejde, og at nogle af de mest aktive christianitter er dybt deprimerede over situationen og er ved at give op.

Det påpeges, at Christianias eksistens ikke trues af myndighederne, men af indre problemer. Derfor må Christiania have tilført nye aktive kræfter udefra, konkluderer Vibeke og Per Løvetand.

At socialministeriets rådgiver vedrørende Christiania, socialrådgiver Tine Bryld, er enig med Vibeke og Per Løvetand, det viser jo blot, at regeringen – i givet fald folkettinget – nu må forstå, at vi ikke fortsat kan sidde med hænderne i skødet og acceptere åbenlyse indrømmelser om, at de hårde stoffer flourer i Christiania. Jeg beder derfor statsministeren om at få lukket dette sted,

hvor også bortkomne børns tøj findes. Jeg tænker her på den bortkomne 13-årige pige Line.

Besvarelse (17/10 78):

Statsministeren (Anker Jørgensen):

Som bekendt vedtog folkettinget den 8. februar 1978 en dagsorden, der indebærer, at den hidtidige benyttelse af Christiania under visse forudsætninger skal fortsætte, indtil en godkendt lokalplan kan iværksættes.

Der er ikke for mig fremkommet sådanne oplysninger om udviklingen på Christiania, at denne dagsorden bør søges ændret.

Justitsministeren har i øvrigt over for mig oplyst, at allerede inden den debat, der har givet anledning til spørgsmålet, var kommet frem i dagspressen, havde Københavns politi iværksat en undersøgelse, der endnu ikke er afsluttet.

I øvrigt kan jeg henvise til den forespørgselsdebat vedrørende Christiania, som skal finde sted her i tinget den 1. november i år.

Til socialministeren (10/10 78) af:

Voigt (FP):

»Vil ministeren offentligt tage afstand fra socialrådgiver Tine Brylds udtalelser om, at socialministeriet kan blive nødsaget til at hjælpe fristaden Christiania ud af de narkotikaproblemer, der flourer derude?«

(Spm. nr. 56).

Begrundelse.

Socialrådgiver Tine Bryld lagde i radioens nyhedsmagasin den 9. ds. ikke skjul på, at der er opstået kolossale sociale problemer i det sidste års tid, og at hun på denne baggrund godt kunne tænke sig at forelægge ministeren disse problemer og søge hjælp til fristaden.

Jeg håber, at ministeren vil spare Tine Bryld for vandringer op til ministeren. Dette kan gøres ved, at ministeren offentligt bekendtgør, at det, som christianitterne har brug for til løsning af deres sociale problemer, er frisk luft og legemligt arbejde.

Besvarelse (17/10 78):

Socialministeren (Erling Jensen):

[Socialministeren]

Den enkelte beboer på Christiania har samme ret som andre borgere til at modtage hjælp efter den sociale lovgivning. Støtte efter bistandsloven, herunder tilbud om hjælp til behandling af stofmisbrug, gives af Københavns kommune i overensstemmelse med lovens regler herom.

Socialministeriet er opmærksomt på, at behandlingen af stofmisbrugere er et særligt tyngende problem for en storby, og ministeriet følger derfor til stadighed kommunens arbejde på dette område. Ministeriet har derimod ikke mulighed for at yde særlig støtte til en befolkningsgruppe i et lokalområde.

Til *justitsministeren* (10/10 78) af:

Voigt (FP):

»Vil ministeren drage omsorg for, at der straks bliver iværksat en undersøgelse ved narkopolitiet i fristaden Christiania, således at det kan konstateres, som det er fremført af Vibeke og Per Løvetand og bekræftet af socialrådgiver Tine Bryld, om der forefindes heroin og kokain på området?«

(Spm. nr. 57).

Begrundelse.

Det må ikke over for offentligheden udbasuneres, at fristaden Christiania er ved at forsumpe på grund af hårde stoffer, uden at den ansvarlige minister griber ind. Vi må til hver en tid fordømme heroin og kokain som værende skadelige. Derfor må der efter spørgerens opfattelse omgående iværksættes en undersøgelse af de i dagspressen fremførte påstande.

Besvarelse (17/10 78):

Justitsministeren (Nathalie Lind):

Politidirektøren i København har oplyst, at der allerede inden fremkomsten af de nævnte presseforlydender på politiets initiativ er iværksat en undersøgelse af omfanget m. v. af narkotikakriminaliteten på Christiania.

Justitsministeriet kan for sit vedkommende henholde sig til politidirektørens oplysninger.

Til *indenrigsministeren* (10/10 78) af:

Bernhard Baunsgaard (RV):

»Vil ministeren vente med at opkræve bøder hos de kommunalbestyrelsesmedlemmer, der har ansvaret for, at deres kommune nægter at udlevere borgernes CPR-numre til Danmarks Statistik, indtil sagen er blevet afgjort af domstolene?«

(Spm. nr. 58).

Begrundelse.

Der er rejst tvivl om, hvorvidt CPR-numre skal udleveres, og da de pågældende 6 kommuner agter at indbringe sagen for domstolene, forekommer det rimeligt, om indenrigsministeren vil vente med at pålægge de pågældende kommunalbestyrelsesmedlemmer tvangsbøder, indtil retten har talt.

Besvarelse (17/10 78):

Indenrigsministeren (Enggaard):

Jeg kan i det hele henvise til mit mundtlige svar den 11. oktober 1978 på det af folketingsmedlem Hagen Hagensen stillede spørgsmål nr. 45 om samme sag.

Til *minister Lise Østergaard* (10/10 78) af:

Maisted (FP):

»Vil ministeren oplyse, hvorledes det har været muligt for Industrialiseringsfonden for Udviklingslandene at tilbagesælge aktieposter i de 2 Kenya-selskaber til direktør Jan Bonde Nielsen til kurs 100, når aktierne ikke har været børsnoterede og efter pressens oplysninger var værdiløse?«

(Spm. nr. 66).

Begrundelse.

Spørgsmålet stilles i fortsættelse af spørgsmål nr. 1023 af 20. juli 1978 og ministerens svar herpå. Forhandlingerne om fondens salg af aktieposter i de 2 Kenya-selskaber blev indledt med direktør Jan Bonde Nielsen og afdøde Bruce McKenzie i begyndelsen af 1976 på basis af fondens sædvanlige principper for fastsættelse af prisen for fondens aktieposter, når disse sælges, dvs. til den pris, til hvilken aktierne kan forventes solgt til en seriøs køber under hensyntagen til den reelle værdi af det pågældende selskab. Under de fortsatte forhandlinger om aktiesalg har grundlaget været den samme pris.

Besvarelse (18/10 78):

Minister Lise Østergaard:

Spørgsmålet har været forelagt Industrialiseringsfonden for Udviklingslandene, der er en selvejende institution. Fonden har afgivet nedenstående udtalelse, til hvis indhold jeg kan henholde mig:

»Idet man henviser til de i svaret på spørgsmål 1023 af 20. juli 1978 anførte principper for fastsættelse af prisen på aktieposter tilhørende Industrialiseringsfonden for Udviklingslandene (IFU), bemærkes, at IFUs salg af sine aktieposter i de 2 Kenya-selskaber (DCK Production Company Kenya Ltd. og DCK East Africa Ltd.) til direktør Jan Bonde Nielsen har fundet sted efter sædvanlige forhandlinger, hvor grundlaget for IFUs vedkommende har været disse principper. Forhandlingerne resulterede i, at der med direktør Jan Bonde Nielsen opnåedes enighed om, at overdragelsesprisen på IFUs aktieposter i de 2 selskaber fastsattes til kurs 100.

Det bemærkes endelig, at IFU ikke tidligere har erhvervet disse aktieposter fra direktør Jan Bonde Nielsen.«

Til *undervisningsministeren (10/10 78)* af:

Mimi Jakobsen (CD):

»Med hvilken begrundelse kan faget bogføring ikke længere accepteres som erhvervsmæssigt kursus ved aftenskoleundervisningen?«

(Spm. nr. 67).

Begrundelse.

Da bogføringskursus hovedsagelig søges af et klientel, der har en erhvervsmæssig interesse, og da f. eks. selvstændige erhvervsdrivende i stigende grad skal efterkomme de foranstaltninger på det regnskabsmæssige område, som vedtages af det offentlige, forekommer det urimeligt, at faget betragtes som hobbybetonet, og at betalingen fastsættes herefter.

Besvarelse (17/10 78):

Undervisningsministeren (Ritt Bjerregaard):

Kursus i bogføring kan godkendes som erhvervsmæssige kurser i henhold til lov om

fritidsundervisning m. v. og er godkendt indtil videre for tiden frem til 1. august 1983.

Det er en forudsætning for godkendelse af erhvervsmæssige kurser, at de organisationer, der dækker det pågældende område af arbejdsmarkedet, kan stå inde for undervisningsniveau, kvalitet og anvendelighed, og godkendelse af et kursus vil derfor alene finde sted efter forhandling med de respektive organisationer.

Efter ansøgning fra Dansk Håndværks Kvinders kursusudvalg og efter forhandling med Håndværksrådet har direktoratet for folkeskolen, folkeoplysning, seminarier m. v. godkendt 2 former for kurser i bogføring (Bogføring I og II) som erhvervsmæssige kurser. Disse kurser henvender sig navnlig til medarbejdende hustruer.

Tidligere har også kurser i henholdsvis regnskabsanalyse, kalkulation samt budgettering og finansiering været godkendt som erhvervsmæssige kurser, men godkendelsen er bortfaldet, da den ikke er søgt fornyet efter udløbet af den 5 års periode, som godkendelsen var gældende for.

Til *ministeren for skatter og afgifter (10/10 78)* af:

Mimi Jakobsen (CD):

»Kan ministeren bekræfte, at der foreligger en skrivelse om begrænsning af toldvæsenets korsel (begrænsning af benzinforbrug)?«
(Spm. nr. 68).

Begrundelse.

Baggrunden for spørgsmålet er forlyden-der om, at disse retningslinier i visse tilfælde forhindrer en effektiv kontrol f. eks. ved smugleri ved hjælp af lystbåde, hvorved store værdier sandsynligvis går tabt.

Besvarelse (18/10 78):

Ministeren for skatter og afgifter (Anders Andersen):

På grund af de almindelige krav om besparelser blev toldvæsenets budgetsituation i 1975 så stram, at det blev nødvendigt for tolddirektoratet at foreskrive visse omlægnin-ger af toldvæsenets kontrolarbejde. I forbindelse med omlægningerne blev arbejdet i kontrollen med smugleri tilrettelagt efter nye

[Ministeren for skatter og afgifter]

og mere effektive metoder, hvorved kørselsbehovet blev begrænset. Begrænsningen i toldvæsenets kørsel har derfor ikke forringet mulighederne for at afsløre smugleri.

Til *arbejdsministeren* (10/10 78) af:

Lilli Gyldenkilde (SF):

»Er der et cirkulære under udarbejdelse gående ud på, at de lokale arbejdsformidlingskontorer får ret til at fratage folk understøttelsen, endnu inden det er konstateret, om de står til rådighed for arbejdsmarkedet?«

(Spm. nr. 69).

Begrundelse.

Ifølge pressen skulle det omtalte cirkulære indebære, at folk med børnepasningsproblemer fremover bliver betragtet som ikke stående til rådighed for arbejdsmarkedet, hvorefter de ikke idømmes karantæne, men helt fratages understøttelsen.

Besvarelse (17/10 78):

Arbejdsministeren (Auken):

Jeg skal indledningsvis bemærke, at spørgsmålet om lediges børnepasningsproblemer blev drøftet under et samråd i folketingets arbejdsmarkedsudvalg den 2. november 1977.

Under samrådet gav jeg tilsagn om, at arbejdsformidlingen ville tage særlige hensyn ved anvisning af arbejde til personer, der har vanskeligt ved at få deres børn passet.

Som følge heraf udsendte arbejdsdirektoratet vedlagte cirkulære af 9. februar 1978, og socialministeriet har sendt meddelelse herom til kommunernes sociale udvalg, jfr. vedlagte meddelelse af 5. januar 1978.

Arbejdsdirektoratet har oplyst, at det overvejes ved et samlende cirkulære at underrette arbejdsløhedskasserne og arbejdsformidlingskontorerne om den praksis, der har udviklet sig med hensyn til de dagpengemæssige følger af det forhold, at et arbejdsløhedskasemedlem på grund af børnepasningsvanskeligheder ikke er i stand til at overtage anvist arbejde.

Et cirkulære af denne art fastlægger ikke nye retningslinier, men har alene det formål at orientere om trufne afgørelser med det

sigte at søge skabt ensartethed i den praksis, der følges af de enkelte arbejdsløhedskasser.

Det kan i øvrigt bekræftes, at der efter nyere praksis normalt ikke idømmes vægringskarantæne, når børnepasningsvanskeligheder hindrer overtagelse af beskæftigelse. I stedet for ved idømmelse af 5 ugers karantæne at fratage et ledigt medlem op til 7.000 kr. i denne situation afgøres sager af denne art ved, at medlemmet betragtes som ikke stående til rådighed for anvisning af arbejde, indtil børnepasningsproblemet er løst, dvs. at der kun mistes dagpenge for de dage, medlemmet ikke har taget arbejdet.

Dette er en mildnelse af tidligere praksis.

Bilag 1.

ARBEJDSMINISTERIET

København, den 1. marts 1978.

I tilslutning til drøftelserne under samrådet den 2. november 1977 vedrørende børnepasningsproblemer i forbindelse med anvisning af arbejde sendes hermed arbejdsdirektoratets cirkulære af 9. februar 1978 om anvisning af arbejde til personer, der har vanskeligt ved at få deres børn passet. Cirkulæret er udsendt til arbejdsmarkedsnævnene, arbejdsformidlingskontorerne og de statsanerkendte arbejdsløhedskasser.

Svend Auken

/H. Winther

Folketingets

arbejdsmarkedsudvalg.

Underbilag til bilag 1.

ARBEJDSDIREKTORATET

København, den 9. februar 1978.

Arbejdsmarkedsnævnene.

Arbejdsformidlingskontorerne.

De statsanerkendte arbejdsløhedskasser.

Cirkulære om anvisning af arbejde til personer, der har vanskeligt ved at få deres børn passet.

Ved skrivelse af 14. december 1977 har arbejdsministeriet anmodet direktoratet om at meddele arbejdsformidlingskontorerne, at der ved anvisning af arbejde til personer, der har vanskeligt ved at få deres børn passet,

[Arbejdsministeren]

må tages særlige hensyn, idet der må anlægges en samlet vurdering af de pågældendes situation.

Til ledige, der på grund af problemer med pasning af mindre børn har vanskeligt ved at tiltræde et arbejde uden varsel, skal der således så vidt muligt anvises arbejde med nogle dages respit, så de kan nå at løse deres børnepasningsproblem.

Det bemærkes, at dette *ikke* indebærer en fravigelse af princippet om, at de pågældende skal stå til rådighed for arbejdsmarkedet.

Direktoratet skal anmode arbejdsmarkedsnævnene og arbejdsformidlingskontorerne om at følge situationen og henlede kommunernes opmærksomhed på disse lediges særlige problemer, således at der i forbindelse med anvisning af arbejde hurtigt kan tilvejebringes mulighed for børnepasning.

P.D.V.

Arne Nielsen.

Lene Vesterbirk.

Bilag 2.

ARBEJDSMINISTERIET

København, den 25. januar 1978.

I tilslutning til drøftelserne under samrådet den 2. november 1977 vedrørende børnepasningsproblemer i forbindelse med anvisning af arbejde sendes hermed socialministeriets meddelelse af 5. januar 1978, som af socialstyrelsen vil blive sendt til kommunernes sociale udvalg.

Svend Auken.

H. Winther.

Folketingets arbejdsmarkedsudvalg
Christiansborg.

Sociale Meddelelser

Den 5. januar 1978.

De sociale udvalg anmodes om at være opmærksomme på de lediges særlige børnepasningsproblemer.

Arbejdsministeren har under samråd med folketingets arbejdsmarkedsudvalg den 2. november 1977 givet tilsagn om, at arbejdsformidlingen vil tage særlige hensyn ved an-

visning af arbejde til personer, der har vanskeligt ved at få deres børn passet.

Arbejdsdirektoratet er i denne anledning blevet anmodet om at rette henvendelse til arbejdsformidlingskontorerne »om ved anvisning af arbejde til personer, som har børnepasningsproblemer, at anlægge en samlet vurdering af de pågældendes situation.

Til ledige, der på grund af problemer med pasning af mindre børn har vanskeligt ved at tiltræde et arbejde uden varsel, skal der således så vidt muligt anvises arbejde med nogle dages respit, så de kan nå at løse deres børnepasningsproblem.

Det bemærkes, at dette *ikke* indebærer en fravigelse af princippet om, at de pågældende skal stå til rådighed for arbejdsmarkedet.«

Efter arbejdsministeriets anmodning skal man herved samtidig henlede de sociale udvalgs opmærksomhed på de lediges særlige børnepasningsproblemer.

Til *handelsministeren* (10/10 78) af:

Maisted (FP):

»Vil ministeren tage skridt til, at spørgsmålet om indførelse af kernekraft afgøres ved folkeafstemning så snart som muligt?«
(Spm. nr. 72).

Begrundelse.

Efter miljøministeriets notat af 20. august 1978 vedrørende deponering af højaktivt affald fra danske kernekraftværker er der ikke flere uløste tekniske spørgsmål tilbage. Deponeringsmulighederne bliver først aktuelle år 2020-2030, og der er en opførelsesperiode på ca. 10 år, efter at de nødvendige tilladelser til kernekraftværker er givet. Det vil sige, at det første kernekraftværk tidligst kan stå færdigt år 1993. Hvis regeringen derfor mener, at det er en nødvendighed at bruge kernekraft, bør befolkningen spørges nu.

Besvarelse (17/10 78):

Handelsministeren (Arne Christiansen):

Anvendelse af kernekraft indgår som en del af regeringens energipolitik. Kernekraft er et nødvendigt led i landets fremtidige energiforsyning.

Tidspunktet for regeringens endelige stillingtagen til kernekraftens anvendelse vil

[Handelsministeren]

imidlertid først være inde, når affaldsproblemerne er afklaret. Regeringen forventer – som meddelt i statsministerens åbningsredegerelse – at denne afklaring foreligger i løbet af ca. 2 år.

Med hensyn til proceduren for principafgørelsen har fremskridtspartiet ved tidligere lejligheder – senest i november 1977 – fremsat forslag til lov om folkeafstemning om atomkraft i Danmark. Lovforslaget af november 1977 blev afvist af samtlige andre partier i folketinget.

Jeg finder det ikke hensigtsmæssigt at afgøre principspørgsmålet ved en folkeafstemning som den af fremskridtspartiet foreslåede. En sådan folkeafstemning kan efter grundloven i øvrigt kun være af vejledende karakter.

Såfremt spørgsmålet skulle endeligt afgøres ved en folkeafstemning, burde det ske i overensstemmelse med grundlovens regler herom. Grundlovens § 42 åbner mulighed for, at 1/3 af folketingets medlemmer kan kræve folkeafstemning om et af folketinget vedtaget lovforslag, og en sådan folkeafstemning vil have bindende virkning.

Til udenrigsministeren (13/10 78) af:

Bjørn Poulsen (SF):

»Vil udenrigsministeren give supplerende oplysninger om EF-personalets aflønning?«
(Spm. nr. 83).

Begrundelse.

I tilslutning til svaret på spørgsmål nr. 1046 af samme spørger ønskes oplyst, hvad den samlede månedlige nettoudbetaling (efter trækning af skat etc.) andrager i belgiske francs og danske kroner for følgende personer (idet det forudsættes, at vedkommende oppebærer udlandstillæg, er gift og har to (ikke-skolesøgende) børn samt har højest mulig anciennitet (løntrin) inden for den pågældende lønklasse): Generaldirektør (A 1), kontorchef (A 3), ekspeditionssekretær (A 4), fuldmægtig (A 6), overassistent (B 2), første kontorist (C 1), sekretær (C 2), tekniker (D 2) og medhjælper (D 4).

Besvarelse (23/10 78):

Udenrigsministeren (Christophersen):

EF-ansatte med tjenestested i Belgien og Luxembourg har under forudsætning af, at de oppebærer udlandstillæg, er gift, har 2 ikke-skolesøgende børn og er placeret på højeste anciennitetstrin følgende nettolønninger pr. måned opgjort i belgiske francs og omregnet til danske kroner til kurs 17,625 (kursen pr. 16. oktober 1978):

Løntrin	B.francs	danske kr.
A 1/6	219.284	38.649
A 3/8	187.996	33.134
A 4/8	161.624	28.486
A 6/8	126.320	22.264
B 2/8	109.910	19.372
C 1/8	82.570	14.553
C 2/8	73.016	12.869
D 2/8	59.643	10.512
D 4/4	47.118	8.305

Til sammenligning kan oplyses, at EF-ansatte med samme tjenestested under forudsætning af, at de ikke oppebærer udlandstillæg, ikke er gift, ingen børn har og er indplaceret på laveste anciennitetstrin, modtager følgende nettolønninger pr. måned:

Løntrin	B.francs	danske kr.
A 1/1	123.640	21.792
A 3/1	96.685	17.041
A 4/1	84.735	14.935
A 6/1	64.422	11.354
B 2/1	56.625	9.980
C 1/1	42.236	7.444
C 2/1	36.943	6.511
D 2/1	29.433	5.188
D 4/1	25.806	4.548

Til justitsministeren (13/10 78) af:

Pilgaard Andersen (FP):

»Vil ministeren oplyse, hvilke planer ministeren har med hensyn til nedlæggelse af landpolitistillinger, samt hvor mange stillinger der er nedlagt i de sidste 3 år, og hvor mange der er planlagt i de kommende år?«
(Spm. nr. 84).

Begrundelse.

Da jeg er blevet opmærksom på, at der nedlægges landpolitistillinger efter salami-metoden skiftevis i hver ende af landet, for at det ikke skal vække opsigt i de forskellige kommuner og amter, mener jeg, at denne tendens er betænkelig.

[Pilgaard Andersen]

Det er min opfattelse, at landpolitieembeder i de forskellige kommuner har stor betydning for den lokale befolkning, og samtidig har lokalpolitiet stort kendskab til de enkelte borgere. Samtidig mener jeg, at landbetjenten har en vis præventiv virkning på uro og gadeoptøjer.

Ved nedlæggelse af landbetjentens distrikter og sammenlægning med hovedpolitistationerne gives der større muligheder for, at kriminaliteten kan florere i landområder, idet de kriminelle kan vide sig næsten sikre på, at det vil vare omkring en halv time, inden politiet kan være til stede.

Besvarelse (17/10 78):

Justitsministeren (Nathalie Lind):

I betænkningen af 1971 om politikredsinddelingen i Danmark anfører strukturudvalget vedrørende politiet, at det af hensyn til betjeningen af befolkningen i vidt omfang vil være nødvendigt at opretholde landpolitidistrikterne.

Strukturudvalget anfører endvidere, at overflytningen af patruljetjenesten og væsentlige dele af udrykningstjenesten samt visse sagsbehandlende funktioner til politikredsens hovedstationer vil fritage personalet i landdistrikterne for en del af deres arbejdsbyrde. Disse forhold sammenholdt med ønsket om at styrke hovedpolitistationerne vil efter udvalgets opfattelse medføre, at enkelte landpolitidistrikter må nedlægges efter politikredsreformens gennemførelse. Strukturudvalgets synspunkter om landpolitiet blev tiltrådt af justitsministeriet i bemærkningerne til lovforslaget om den ændrede rets- og politikredsinddeling.

Udviklingen i antallet af polititjenestemænd, som er tjenstgørende i landpolitiet, kan belyses således:

1970	1973	1975	1976	1977
176	162	156	149	145

Det må i den forbindelse anføres, at strukturudvalgets ovenfor anførte synspunkter har dannet grundlag for de seneste års planlægning vedrørende landpolitidistrikter, og det er rigspolitechefens og justitsministeriets hensigt at fortsætte udviklingen også i den kommende tid.

Den ændrede politistruktur, omlægning af kommunerne, ændringer i befolkningsunder-

laget og udviklingen i politiets arbejdsopgaver kan således få til følge, at et mindre antal stillinger omdannes ved ledighed.

Der må i forbindelse med vurderingen af omfanget af den politimæssige lokalbetjening ud over antallet af landpolitidistrikter bl. a. tillige tages hensyn til antallet af distriktpolitistillinger, som fra 1960 til i dag er blevet udvidet fra godt 60 til ca. 250 mand.

Justitsministeriet kan under henvisning til det anførte ikke eksakt give oplysninger om det fremtidige antal landpolitidistrikter, hvilket efter ministeriets opfattelse heller ikke vil harmonere med forudsætningen i retsplejelovens § 115 a, hvorefter politikredsens lokalnavn skal tages med i drøftelserne om ændret organisation af politibetjeningen i politikredsen.

Det er justitsministeriets opfattelse, at lokalbefolkningen i fremtiden med den nuværende planlægning vil være sikret en tilfredsstillende lokal politimæssig dækning.

Til indenrigsministeren (13/10 78) af:

Alfred Hansen (DR):

»Hvornår agter ministeren at anvende sanktioner over for kommunalbestyrelsesmedlemmerne i de kommuner, der stadig anvender Kommunedatas terminalsystemer SIP (fase 1) og forskudsændringssystemet uden at opfylde de cirkulærebestemte minimumssikkerhedskrav?«

(Spm. nr. 89).

Begrundelse.

Det er nævnt i dagspressen, at ministeren overvejer at idømme dagbøder til kommunalbestyrelsesmedlemmerne i de kommuner, der stadig nægter at udlevere CPR-numrene på socialklienterne til Danmarks Statistik. Ministerens begrundelse er, at kommunerne ikke overholder lovgivningen herom.

En tilsvarende mangel på overholdelse af regler, dog med en anden begrundelse, kan findes vedr. finansministeriets cirkulære af 31. august 1977 og indenrigsministeriets cirkulære af 31. august 1977, begge om brugen af terminalsystemerne SIP (fase 1) og forskudsændringssystemet. De tilsluttede kommuner skulle pr. 1. oktober 1977 have opfyldt visse minimumssikkerhedsforanstaltninger.

[Alfred Hansen]

Af en rapport fra administrationsdepartementet af 15. juni 1978 fremgår det, at ingen af de tilsluttede kommuner overholder disse minimumssikkerhedsbestemmelser. På trods heraf er systemerne stadig i brug. Dvs. at de har været benyttet i over 1 år uden den cirkulærebestede sikkerhed.

En manglende overholdelse af sikkerhedsbestemmelserne er reguleret af straffelovens §§ 156 og 157. § 156: »Når nogen, som virker i offentlig tjeneste eller hverv, nægter eller undlader at opfylde sin pligt, som tjenesten eller hvervet medfører, eller at efterkomme lovlige tjenstlige befaling, straffes han med bøde eller hæfte . . . .« § 157: »Samme straf finder anvendelse, når nogen, som virker i offentlig tjeneste eller hverv, gør sig skyldig i grov eller oftere gentagen forsømmelse eller skødesløshed i tjenestens eller hvervets udførelse eller i overholdelsen af de pligter, som tjenesten eller hvervet medfører . . . .«

Kommunernes stadige brug af systemerne må formentlig betragtes som grov forsømmelse og skødesløshed i tjenestens eller hvervets udførelse eller i overholdelsen af de pligter, som tjenesten eller hvervet medfører.

Det må være yderst vanskeligt for de kommuner, der nægter at udlevere CPR-numrene til Danmarks Statistik, at forstå, at de evt. skal idømmes bøder for en påstået overtrædelse af bestemmelser, når klare overtrædelser i andre tilfælde ikke medfører sanktioner.

Besvarelse (23/10 78):

Indenrigsministeren (Enggaard):

I begrundelsen for spørgsmålet er givet udtryk for den opfattelse, at indenrigsministeren skulle kunne straffe kommunalbestyrelsesmedlemmer. Jeg vil indledningsvis gerne bemærke hertil, at indenrigsministeren ikke har hjemmel hertil. Dersom en kommunalbestyrelse har handlet i strid med lovgivningen, herunder undladt at udføre en foranstaltning, hvortil den er forpligtet, træffer tilsynsmynsigheden (tilsynsrådet eller indenrigsministeren) imidlertid i medfør af § 61, stk. 2, i loven om kommunernes styrelse de nødvendige foranstaltninger, herunder eventuelt bestemmelse om tvangsbøder. Disse foranstaltninger er ikke straf; formålet med i givet fald at anvende tvangsbøder over for medlemmer af en kommunalbestyrelse er at

opnå, at den pågældende kommunalbestyrelse overholder lovgivningen.

I øvrigt kan jeg i sagens anledning oplyse følgende:

Efter udsendelsen af cirkulærerne af 31. august 1977 fra henholdsvis indenrigsministeriet og finansministeriet om sikkerhedsregler vedrørende brugen af terminalsystemerne SIP (fase 1) og forskudsændringssystemet har kommunerne til administrationsdepartementet indsendt de af kommunalbestyrelserne vedtagne regler.

Der har derpå fundet en gennemgang af det indsendte materiale sted i administrationsdepartementet, og på grundlag af denne gennemgang har administrationsdepartementet derefter afholdt en række møder med Kommunernes Landsforening med henblik på en revision af bestemmelserne, der – på en række punkter – har vist sig at være mindre hensigtsmæssige. Disse møder er nu for kort tid siden afsluttet med en forhandling mellem finansministeren og landsforeningen, hvor der er opnået enighed om, hvilke regler der fremtidig bør gælde på området.

Under hensyn til, at de i første omgang udfærdigede sikkerhedsbestemmelser var tænkt som en foreløbig ordning, der efter en tid kunne tages op til revision, at de udformede regler på visse punkter viste sig uhenigtsmæssige og har givet anledning til misforståelser, samt at der først under den nylig afsluttede forhandling mellem finansministeren og Kommunernes Landsforening blev truffet beslutning om i de reviderede sikkerhedsbestemmelser at medtage standardiserede regler for den efterfølgende benyttelseskontrol, har indenrigsministeriet ikke i den mellemliggende periode ment at burde gribe ind over for kommunerne med henblik på at få gennemført en benyttelseskontrol. Det bemærkes herved, at de allerede gennemførte sikkerhedsforanstaltninger efter indenrigsministeriets opfattelse har bevirket en væsentlig højnelse af sikkerhedsniveauet, og at der ikke tidligere har været fastsat regler om benyttelseskontrol ved brug af manuelle registre med samme indhold i de heromhandlede administrationer.

De reviderede sikkerhedsbestemmelser kan næppe forventes gennemført før i begyndelsen af 1979. Som bekendt træder loven om offentlige myndighedens registre i kraft den 1. januar 1979. I lovens § 7 er fastsat de sær-

[Indenrigsministeren]

lige procedurer vedrørende godkendelse, herunder af forskrifter for fælleskommunale EDB-registre. Herefter skal registertilsynet udtale sig om forskrifterne for registrene forinden finansministerens godkendelse, jfr. dog overgangsbestemmelserne i lovens § 30.

De nye sikkerhedsregler vil således blive opfanget af den i registerloven fastsatte procedure til sikring af registrene, herunder forelæggelse for det kommende registertilsyn og godkendelse af finansministeren.

Til *ministeren for skatter og afgifter* (13/10 78) af:

Bernhard Baunsgaard (RV):

»Agter ministeren at indbringe afgørelsen fra landsskatteretten om beskatningen af fortjenesten hos bygherrer, der bygger for sig selv, men til udleje, for domstolene, i benægtende fald vil ministeren fremsætte lovforslag om skærpelse af lovgivningen?«

(Spm. nr. 91).

Begrundelse.

I Ekstra Bladet for 13. ds. omtales det, at lokale skattemyndigheder samt statsskattedirektoratet har den opfattelse, at bygherrer, der bygger ikke til salg, men til sig selv med udleje for øje, bør beskattes betydeligt højere, end landsskatteretten mener.

Sagen har naturligvis principiel betydning. Derfor spørges der, om ministeren agter at indbringe landsskatterettens afgørelse for domstolene eller, hvis dette ikke skønnes at have udsigt til at ændre afgørelsen, at fremsætte forslag om tydeliggørelse af lovgivningen.

Med den beskatning, der nu finder sted af arbejdsskabte indkomster, føles det stødende, hvis indkomster, der ikke er forbundet med arbejde, slipper meget billigt.

Besvarelse (20/10 78):

Ministeren for skatter og afgifter (Anders Andersen):

Jeg minder om den tavshedspligt, der gælder med hensyn til oplysninger om de konkrete skatteansættelser.

Jeg kan imidlertid bekræfte, at landsskatteretten – som omtalt den 13. oktober 1978 i Ekstra Bladet – for kort tid siden har afsagt en kendelse vedrørende en håndværksmester

om beskatningen af de såkaldte mestersalærer i et tilfælde, hvor skatteyderen har opført bebyggelser, som ikke er beregnet på umiddelbart videresalg, men som udlejes.

Jeg kan videre oplyse, at der naturligvis ikke består nogen uenighed mellem statsskattedirektoratet og landsskatteretten om, at de såkaldte mestersalærer skal beskattes. Derimod er der i det konkrete tilfælde ikke enighed mellem statsskattedirektoratet og landsskatteretten om, hvilke poster der skal indgå i det grundlag, hvoraf mestersalæret skal regnes.

Statsskattedirektoratet ønsker flere poster inddraget i beregningsgrundlaget end landsskatteretten.

Statsskattedirektoratet har derfor nu indstillet, at den omtalte kendelse – afsagt af landsskatteretten i indeværende måned – indbringes for domstolene med påstand om en skærpelse af beskatningen.

Efter min opfattelse ligger sager af den her omhandlede art uden for de områder, der sædvanligvis lovgives om, idet den fornødne hjemmel findes i den gældende lovgivning.

Om beskatningen i de enkelte tilfælde er rimelig, må derfor afgøres ved en konkret bedømmelse.

Den foreliggende sag er nu optaget til nærmere overvejelse i ministeriet for skatter og afgifter.

Til brug ved de videre overvejelser har jeg anmodet kammeradvokaten om en udtalelse om, hvorvidt landsskatterettens afgørelse – som af statsskattedirektoratet indstillet – efter kammeradvokatens opfattelse bør prøves ved domstolene.

Bortfaldet spørgsmål:

Formanden:

Det er meddelt mig, at spørgsmål nr. 110, der var stillet af Grethe Fenger Møller til ministeren for kulturelle anliggender, af spørgeren er taget tilbage. Spørgsmålet, der dermed er bortfaldet, var sålydende:

Til *ministeren for kulturelle anliggender* (19/10 78) af:

Grethe Fenger Møller (KF):

»Hvad agter ministeren at gøre for at sikre, at TV kan transmittere Det kgl. Teaters

[Grethe Føniger Møller]

opsætning af Elverhøj i forbindelse med 150-året for førsteopførelsen?»
(Spm. nr. 110).

Begrundelse.

TV har rettet henvendelse til Det kgl. Teater for at få en transmission af stykket enten direkte fra jubilæumsforestillingen den 6. november eller ved at optage forestillingen forinden til udsendelse på jubilæumsaftenen. Det kgl. Teater har hidtil afvist disse muligheder med henvisning til tvivl om forestillingens egnethed til transmission i TV. Den transmissionsaftale, der gælder mellem Det kgl. Teater og Danmarks Radio, giver ikke TV mulighed for at få ændret denne beslutning. Da Elverhøj nu efter en årrække igen er sat op, og da interessen for stykket har været overmåde stor, må det forekomme meget uheldigt, at det ikke hidtil har været muligt at få en aftale om transmission i stand i forbindelse med jubilæet. Interessen er nu så stor, at teatret har måttet rationere billetsalget, hvilket yderligere beskærer publikums mulighed for at få dette stykke at se. Det må derfor være rimeligt, at ministeren tager et initiativ, der kan sikre, at stykket vises i TV.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Første behandling af:

Forslag til lov om nedsættelse af en kommission til undersøgelse af kapitalkoncentrationen i erhvervslivet [af Jørgen Jensen (DKP) m. fl.].

(Lovforslag nr. L 30. Fremsat 5/10 78).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Handelsministeren (Arne Christiansen):

Forslaget om en undersøgelse af kapitalkoncentrationen i dansk erhvervsliv har i de seneste folketingssamlinger været behandlet gentagne gange. Forslag om nedsættelse af en trustkommission efter samme retningslinjer, som var gældende for trustkommissionen af 1949, har ligeledes været fremsat nogle gange.

Ligesom min forgænger som handelsminister mener jeg, at undersøgelsesarbejdet på

dette område bør overlades til monopoltilsynet og ikke henlægges til en særlig trustkommission. Nedsættelsen af en trustkommission vil betyde en belastning af de samme ressourcer, som anvendes ved det løbende tilsynsarbejde med monopoler og konkurrencebegrænsninger. I et sådant undersøgelsesarbejde er der behov for personer med et betydeligt praktisk og teoretisk erfaringsgrundlag, og sådanne personer er i høj grad en mangelvare.

Nedsættelse af en trustkommission vil uundgåeligt betyde forsinkelser i monopoltilsynets daglige arbejde. Monopoltilsynet er aktivt i spørgsmålet om undersøgelse og registrering af finansielle forbindelser. Krav er gennemført om registrering af finansielle forbindelser inden for grovvarehandelen og inden for betonbranchen. Der er også tale om stigende aktivitet med hensyn til krav om anmeldelse og registrering af dominerende virksomheder.

En undersøgelse af koncentrationstendenserne i erhvervslivet kan være af interesse ud fra flere synsvinkler. Med hensyn til problemerne omkring risikoen for magtkoncentration og konkurrencebegrænsning har vi med monopolløven og monopoltilsynet tilvejebragt rimelig sikkerhed mod misbrug. Men naturligvis må tilsynet foretage en prioritering af opgaverne, og jeg er personlig af den opfattelse, at tilsynet bedst er i stand til selv at bedømme, hvor kræfterne skal sættes ind.

I et land af Danmarks størrelse foreligger der næppe de helt store muligheder for fremkomsten af betydelige og farlige magtkoncentrationer. De store danske virksomheder og deres finansielle forbindelser med hinanden og med andre virksomheder er i det store og hele ikke ukendte for offentligheden.

Magtkoncentrationer, der virkelig betyder noget, er vel bl. a. de store multinationale selskaber. En undersøgelse af disses forhold kan af gode grunde ikke finde sted udelukkende på national grund. Her er et internationalt samarbejde nødvendigt, og et undersøgelsesarbejde med hensyn til disse store virksomheders forhold finder allerede sted under aktiv dansk medvirken inden for såvel EF som OECD.

En trustkommission må nødvendigvis efter sit kommissorium få til opgave at anskue problemerne ud fra en ret ensidig synsvinkel, nemlig at kortlægge behovet for kontrol med